

Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Almere

Ondersteuningsplan Voortgezet Onderwijs 2018-2022

Ondersteuningsplan Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 2018-2022

Vaststelling Directeur bestuurder	Goedkeuring Algemene Ledenraad	Instemming Ondersteunings- planraad	Overeenstemming Gemeente
d.d. 4-4-2018	d.d. 23-4-18	d.d. 24-04-18	d.d. 4-04-2018
mw. H. Vlug	dhr. M. Deters	Mevr. H. Broos	dhr. R. Peeters
ondertekening: 	ondertekening: 	ondertekening: 	ondertekening:

Inhoudsopgave

Vooraf	5
Leeswijzer.....	7
1. Terugblik.....	8
1.1 Eigen ervaringen	8
1.2 Lokale Staat van het Onderwijs	10
1.3 Tussentijdse evaluatie	10
2. Visie.....	11
2.1. Waarom ook weer passend onderwijs?	11
2.2. Een sterke positie van ouders, betrokken vanaf het begin.....	12
2.3. Ononderbroken samenhang.....	13
2.4. Transparantie.....	14
2.5. Ambities	15
3. Een sterke basis.....	16
3.1. Stand van zaken	16
3.2. Schoolondersteuningsprofiel	16
3.3. Relatie met het sociaal domein: ZAT 2.0	17
3.4. Praktijkonderwijs.....	18
3.5. Ambities	18
4. Extra ondersteuning in het regulier onderwijs	19
4.1. Ondersteuning vanuit het Samenwerkingsverband	19
4.2. Ondersteuning versterken	20
4.3. Ondersteuning aan specifieke groepen leerlingen	20
4.4. Van LWOO naar LWA	21
4.5. Ontwikkelingsperspectiefplan.....	22
4.6. Ambities	22
5. Extra ondersteuning buiten het regulier onderwijs	24
5.1. Stand van zaken	24
5.2. Voortgezet speciaal onderwijs	24
5.3. Combinatie onderwijs en jeugdhulp	25
5.4. Uitstroom.....	25
5.5. In geval van nood	26
5.6. Toeleiding	27
5.7. Ambities	29
6. Ononderbroken ontwikkelingslijn arrangeren	30
6.1. Doorgaande schoolloopbanen	30
6.2. PO–VO.....	30

6.3.	VO–VO.....	31
6.4.	VO–MBO.....	31
6.5.	Ambities	31
7.	Organisatie & kwaliteit.....	32
7.1.	Samenwerking in coöperatief verband.....	32
7.2.	Governance	32
7.3.	Communicatie.....	33
7.4.	Kwaliteit.....	33
7.5.	Ambities	34
8.	Financiën	35
8.1.	Financieringssysteematiek	35
8.2.	Inkomsten	35
8.3.	Uitgaven.....	35
8.4.	Verdeling middelen Samenwerkingsverband VO	36
8.5.	Ambities	37
	Bijlagen.....	38

Vooraf

In 2014 is het Samenwerkingsverband VO uit de startblokken geschoten. Het gezamenlijke doel was *'Alle leerlingen in Almere zijn succesvol op school'* en de intentie was – niet alleen in Almere, maar in het hele land – om al deze leerlingen zoveel mogelijk in het reguliere onderwijs die plek te bieden waar zij zich zoveel als in hun vermogen ligt kunnen ontwikkelen. Voor het gros van de leerlingen gaat dat min of meer vanzelf, een beperkt deel daarvan heeft daarvoor aparte aandacht, professionele ondersteuning en aparte voorzieningen nodig. Vaak kan die aandacht en ondersteuning binnen het reguliere onderwijs geboden worden, maar als dat onmogelijk is, zijn er voor deze leerlingen speciale onderwijsvoorzieningen.

De afgelopen vier jaar heeft zich onder de hoede van het Samenwerkingsverband een praktijk ontwikkeld waar inhoud werd gegeven aan de gezamenlijke doelstelling. Scholen hebben vorm gegeven aan hun verantwoordelijkheid voor de basiskwaliteit en basisondersteuning, het Samenwerkingsverband heeft zorggedragen voor een ondersteuningsstructuur en een dekkend aanbod, er is voortgezet speciaal onderwijs. Dat vergt veel van het onderwijs: overleg met ouders en deskundigen, nadere observatie en onderzoek, aanbevelingen en plannen die op hun beurt weer consequenties hebben voor de inzet van expertise en middelen.

Nieuwe ronde

Op die basis gaan we de komende vier jaar voortbouwen. De ambitie blijft: *'Alle leerlingen in Almere zijn succesvol op school'*. De intentie blijft om dat zoveel mogelijk vorm te geven binnen de kaders van het reguliere onderwijs. Sinds het ratificeren van het VN-verdrag door Nederland in 2016 heeft dat nog eens extra aan actualiteit gewonnen. Het VN-verdrag drukt ons immers nog eens nadrukkelijk op de noodzaak om mensen die op een of andere wijze met beperkingen kampen zoveel mogelijk een normale plek in de samenleving te geven. Dat geldt in zijn algemeenheid voor burgers-met-beperkingen – en dus ook voor leerlingen die niet zonder meer hun weg vinden in het schoolsysteem. De komende vier jaar willen we de samenwerking intensiveren. In de praktijk blijkt dat soms lastig. Het gaat om extra inzet van mensen, om betrokkenheid en vertrouwen van ouders en leerlingen, om institutionele belangen. Niet altijd zit de juiste deskundigheid aan tafel, soms is de problematiek te complex, dan weer is de optimale oplossing niet voorhanden. Anders gezegd: de samenwerkingsstructuur is er wel, maar de interactie tussen de verschillende actoren, instanties en betrokkenen is niet altijd vloeiend.

Om die reden is de afgelopen jaren al extra geïnvesteerd in intensievere samenwerking met de jeugdhulp voor leerlingen die bijvoorbeeld kampen met gedragsproblemen. Door kennis van school en jeugdhulp dichterbij elkaar te brengen kan er meer ondersteuning op maat worden geleverd. En dat stimuleert de kansen van jongeren om zich verder te ontwikkelen.

Die aanpak is een voorbeeld van wat we de komende vier jaren verder willen ontwikkelen in de samenwerking tussen het reguliere voortgezet onderwijs, het OPDC, PrO en VSO in Almere. We willen de in de samenwerking aanwezige kennis beter laten vloeien, zodat die niet alleen binnen de eigen voorziening tot zijn recht komt maar voor meerdere samenwerkingspartners toegankelijk wordt. We willen de schotten tussen het reguliere onderwijs en het speciale voortgezet onderwijs permeabel maken zodat leerlingen niet onwrikbaar worden vastgezet in een onderwijsspoor. Waarom zouden tijdelijke plaatsingen in speciale onderwijsvoorzieningen niet mee kunnen werken aan het dichterbij brengen van het doel om leerlingen zoveel mogelijk binnen het reguliere onderwijs een plek te geven? We willen de mogelijkheden die we hebben en de aanwezig kennis optimaal benutten. We willen vernieuwende vormen van maatwerk en ondersteuning tot stand brengen, niet in de laatste plaats gericht op de capaciteit binnen het reguliere onderwijs om leerlingen die ondersteuning te bieden die hun kansen op een normaal schoolbestaan optimaliseren. We willen, met andere woorden, met elkaar een lerende organisatie vormen die belangrijke stappen gaat zetten in het elkaar onderling verbeteren

en versterken. We zullen daarbij bezien of het huidige model – een combinatie van school- en expertisemodel – het meest adequaat is.

Obstakels

Dat is een opgave die de komende jaren een groot beroep doet op de bereidheid om echt samen te werken, want er liggen wel wat obstakels op de weg.

- Het eerste obstakel is financieel van aard. Het Samenwerkingsverband zal ten gevolge van de negatieve verevening de komende jaren gaan beschikken over minder financiële mogelijkheden. Vanaf 2019 komt er jaarlijks ongeveer een miljoen minder ter beschikking. Het Samenwerkingsverband VO zal daarom scherpe afwegingen moeten maken. Daarnaast is ook de overdracht van taken in het jeugddomein van het rijk/provincie naar gemeenten met stevige bezuinigingen gepaard gegaan.
- Het tweede obstakel is een maatschappelijke. De samenleving wordt steeds complexer, de eisen om mee te kunnen doen worden steeds zwaarder, de druk om te presteren wordt groter en de dwang tot zelfredzaamheid wordt steeds groter. Die opwaartse druk gaat niet voorbij aan het Almeerse voortgezet onderwijs. Leerlingen die in deze prestatiecultuur om welke reden dan ook buiten de boot vallen zullen een groter beroep gaan doen op het voortgezet speciaal onderwijs. En dat is nu juist een trend die we willen keren.
- Het derde obstakel is van personele aard. Er ontwikkelt zich in het onderwijs een groot tekort aan docenten. Dat is meer dan zorgelijk, omdat daardoor de extra aandacht voor kwetsbare leerlingen binnen het reguliere onderwijs onder druk komt te staan. Als het reguliere onderwijs al niet goed georganiseerd kan worden, kan je moeilijk verwachten dat arrangementen van passend onderwijs wel van de grond komen.

Kortom: het Samenwerkingsverband staat de komende vier jaar voor een stevige opgave. We willen beter presteren, maar dat moet – over de hele linie genomen – met minder middelen. Doelmatigheid staat dan ook hoog in het vaandel. Beter presteren kan alleen als de wisselwerking en het vertrouwen tussen de verschillende partners in het gehele veld van het regulier en speciaal onderwijs groter en effectiever wordt. Als we deskundigheid sneller weten in te zetten, als we overbodige bureaucratie afzweren, als we bereid zijn tot innovatieve werkwijzen en experimenten, als we over de grenzen van de aparte instellingen durven heen te kijken en slimme financiële constructies vinden voor het maatwerk waarmee we leerlingen ondersteunen.

Dit Ondersteuningsplan wil daar de komende vier jaar richting aan geven.

Met u zet ik daar graag mijn schouders onder.

Hetty Vlug, directeur-bestuurder Passend Onderwijs Almere

Leeswijzer

Voor de totstandkoming van dit Ondersteuningsplan hebben de volgende activiteiten input geleverd:

- Op 18 januari 2018 hebben we een werkconferentie georganiseerd om input te verzamelen: we hebben daar strategische uitgangspunten voorgelegd en bouwstenen verkend voor de mogelijke herijking van de visie.
- Op 23 januari 2018 heeft vervolgens een bijeenkomst plaatsgevonden waar medewerkers van de organisatie Actief Ouderschap het gesprek zijn aangegaan met ouders en professionals om te bezien hoe ze nog beter kunnen samenwerken aan de toekomst van kinderen.

Het concept-ondersteuningsplan is besproken in diverse besluitvormende en adviserende gremia. Het Ondersteuningsplan is in definitieve versie ter besluitvorming voorgelegd aan de Ondersteuningsplan Raad (OPR), de Algemene Ledenraad (ALV) en de gemeente.

Het Ondersteuningsplan 2018-2022 dat nu voor u ligt, is een strategisch kaderplan binnen de wettelijke kaders met algemene doelen. De verschillende hoofdstukken bieden een beschrijving van de manier waarop het Samenwerkingsverband VO tot een dekkend aanbod van passend onderwijs wil komen. Enerzijds op basis van wat de scholen al bieden en door de aanvullende programma's vanuit het Samenwerkingsverband, anderzijds aan de hand van nader uit te werken ambities. Aan het einde van elk hoofdstuk doen we richtinggevende uitspraken die de basis vormen voor het activiteitenplan over het eerste jaar van de planperiode.

- In hoofdstuk 1 kijken we terug op de resultaten van het Ondersteuningsplan VO 14-18
- In hoofdstuk 2 zetten we onze visie en missie uiteen. Centraal staat een dekkend netwerk, het organiseren van maatschappelijk partnerschap.
- De ondersteuning wordt beschreven in de hoofdstukken 3, 4 en 5. We houden ons daarbij vast aan de drie niveaus die we binnen het Samenwerkingsverband VO onderscheiden:
 - een sterke basisondersteuning in het regulier onderwijs;
 - extra ondersteuning in het regulier onderwijs, waar nodig;
 - extra ondersteuning buiten het regulier, waar mogelijk tijdelijk.
- Het proces van een ononderbroken ontwikkelingslijn voor leerlingen in een integrale aanpak centraal komt in hoofdstuk 6 aan de orde. Het gebruik maken en ontwikkelen van arrangementen op alle drie de niveaus ondersteunt dit proces.
- Tot slot worden in de hoofdstukken 7 en 8 de inrichting van de organisatie van het Samenwerkingsverband VO en de financiële randvoorwaarden beschreven.

1. Terugblik

In de eerste planperiode 2014-2018 beoogde het Samenwerkingsverband VO een aantal doelen:

	Doel
Onderwijskwaliteit	Alle Almeerse VO-leerlingen behalen een diploma dan wel een certificaat. De VO-scholen hebben een voldoende beoordeling op de indicator ondersteuning en begeleiding.
Basisondersteuning	Alle Almeerse VO-scholen voldoen aan de omschreven basisondersteuning en kunnen in het verlengde daarvan extra ondersteuningsarrangementen verzorgen. Met name is de expertise op het terrein van gedrag, referentieniveaus taal en rekenen en het omgaan met lage en hoge intelligentie toegenomen.
Doorontwikkeling ondersteunings-structuur	Alle Almeerse VO-scholen richten de ondersteuningsstructuur zodanig in dat in 2020 maximaal 3% van de leerlingen gebruik maakt van het VSO. In 2012 was dat 4,3%.
Dekkend aanbod	99% van de Almeerse VO- leerlingen kan binnen Almere het onderwijs volgen dat bij hen past.
Toeleiding	Jaarlijks worden er minimaal tussen de 25-30 leerlingen minder toegeleid naar het VSO.

Wat is er van deze doelen in de afgelopen planperiode gerealiseerd? We beantwoorden die vraag op basis van drie bronnen: onze eigen ervaringen (merendeels eerder vastgelegd in jaarverslagen), de monitor *Lokale Staat van het Onderwijs in Almere* en de in 2016 uitgevoerde tussentijdse evaluatie.

1.1 Eigen ervaringen

In de jaarverslagen¹ hebben we als Samenwerkingsverband over de gestelde doelen al het volgende geconstateerd.

1. Onderwijskwaliteit en Basisondersteuning

Op de kwaliteit van de verschillende leerwegen in het voortgezet onderwijs wordt toezicht gehouden door de Inspectie van het Onderwijs. Almere kent in totaal 40 afdelingen binnen het voortgezet onderwijs. Twee daarvan zijn als zwak beoordeeld in 2017, in 2016 waren dit er vijf. De scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de basisondersteuning. Naar aanleiding van de tussentijdse evaluatie is wel besloten de basisondersteuning meer zichtbaar te maken via de scan basisondersteuning die de VO-scholen kunnen gebruiken voor het opstellen van hun schoolondersteuningsprofiel.

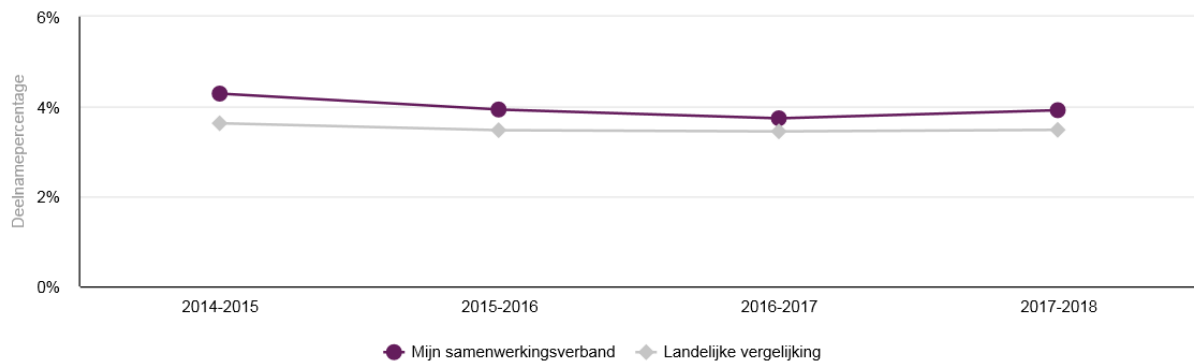
2. Ondersteuningsstructuur

In het VSO zat het deelnamepercentage in 2014-2015 op 4,11% van het totaal aantal leerlingen in het VO (tegen 3,94% landelijk).

In het schooljaar 2017-2018 is het deelnamepercentage iets gedaald naar 3,92% (tegen 3,48% landelijk). Het deelnamepercentage is wel gedaald ten opzichte van 2014-2015 maar zit altijd nog ruim

¹ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Jaarverslagen](#)

boven het landelijk gemiddelde. In 2017-2018 zien we zelfs een stijging, dit terwijl het streven is uit te komen op een deelnamepercentage van 3%.

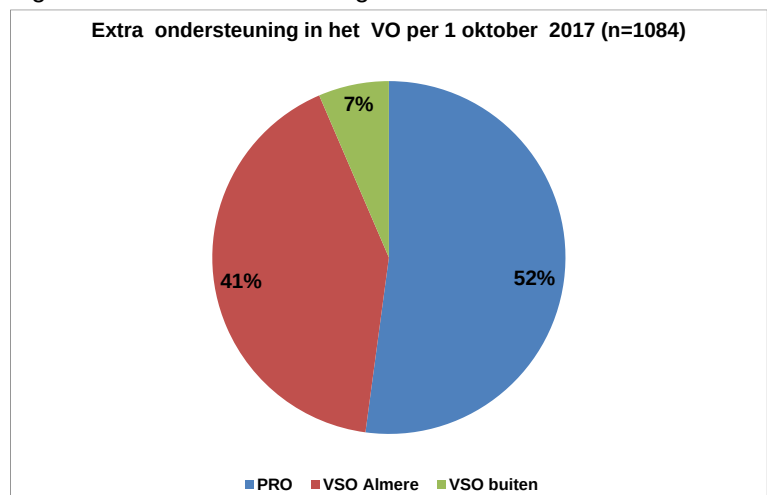

Grafiek 1: Deelnamepercentage VSO voor de periode 2014-2018

3. Dekkend aanbod

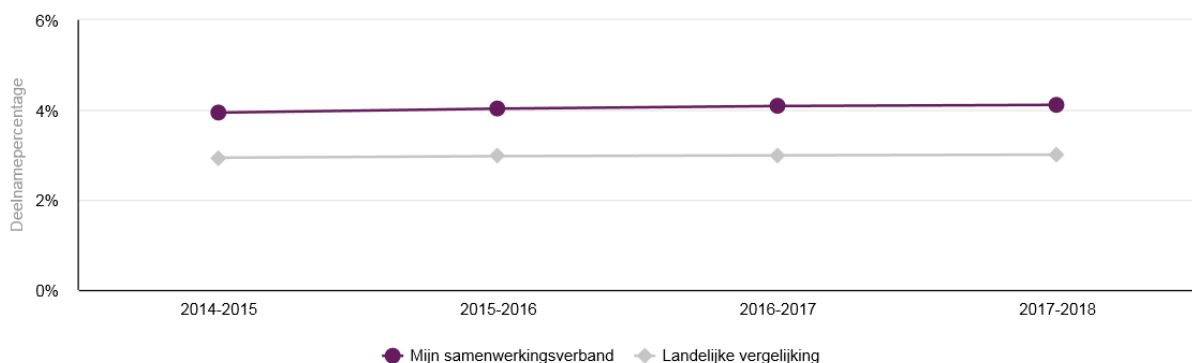
Van de Almeerse leerlingen maakt 0,5% gebruik van de extra ondersteuning buiten Almere. Dit betekent dat meer dan 99% het onderwijs volgt binnen het Samenwerkingsverband.

Het aantal leerlingen, dat gebruikt maakt van de extra ondersteuning in stedelijke voorzieningen, is zowel binnen als buiten Almere opgenomen in onderstaande grafiek. Hierin zijn alle leerlingen meegenomen die op 1 oktober 2017 gebruik maakten van de 'lichte' (PrO) en de 'zware' ondersteuning (VSO). Daarbij moet worden aangetekend dat er op het PrO ook leerlingen worden geplaatst die een TLV PrO hebben met extra ondersteuning in de vorm van een specifiek arrangement.

Grafiek 2: Totaal aan extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs

De deelname aan het PrO laat over de afgelopen schooljaren een vrij stabiel beeld zien van om en nabij de 4%. Landelijk ligt dat op circa 3%.

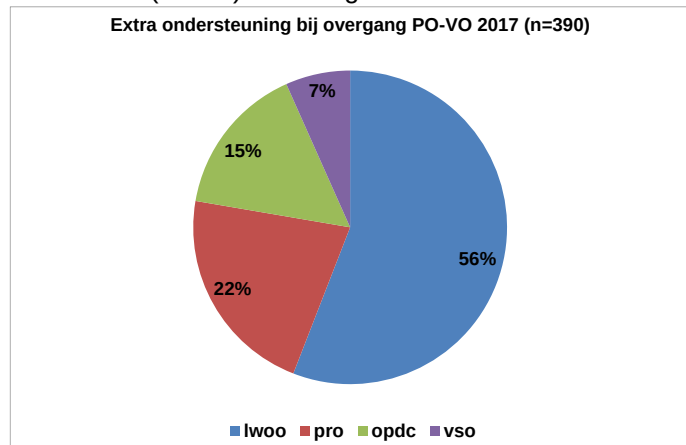

Grafiek 3: Deelnamepercentage PrO voor de periode 2014-2018

4. Toeleiding

Bij de start van het Samenwerkingsverband was een jaarlijkse afname gepland van het aantal leerlingen in het VSO met 25 à 30. Zoals al blijkt uit het totale deelnamepercentage van het VSO is deze doelstelling niet gehaald.

Jaarlijks stappen leerlingen over van PO naar VO. In hoeverre komen de door het primair onderwijs aangemelde leerlingen in aanmerking voor extra ondersteuning in het Praktijkonderwijs dan wel LWOO binnen het regulier VO? In de volgende grafiek is het aantal aanwijzingen LWOO, OPDC en TLV PrO en VSO bij de overgang van het PO naar het VO (n=390) in kaart gebracht.

Grafiek 4: Totaal aantal aanwijzingen LWOO, OPDC en TLV PrO, VSO bij de overstap PO naar VO in 2017

Ten opzichte van 2016 is in totaal een daling te zien van 17%. De daling wordt deels veroorzaakt door de afgifte van minder TLV's voor het PrO. Dit valt te verklaren doordat er minder schoolverlaters waren in het speciaal basisonderwijs.

1.2 Lokale Staat van het Onderwijs

In de monitor *Lokale Staat van het Onderwijs in Almere* worden de kerndoelen uit de lokale educatieve agenda (LEA) geëvalueerd: investeren in ontwikkeling, geen leerling onnodig thuis, het creëren van goede voorwaarden en onderwijs als bouwsteen voor een toekomstbestendig Almere. De monitor biedt daarmee ook een beeld van het passend onderwijs:

- Alle VO-scholen hebben een ondersteuningsteam of zorgadviesteam. De onderwijsjeugdhulparrangementen, waarin specialistische begeleiding voor leerlingen met een beperking, chronische ziekte of stoornis worden mede vormgegeven door de inzet van hulpverleners jeugdhulp binnen twee stedelijke voorzieningen.
- Er zijn minder voortijdig schoolverlaters in het VO: van 1.2% naar 1.1% volgens de Almeerse definitie².
- De overgang van PO naar VO verloopt goed.

1.3 Tussentijdse evaluatie

Medio 2016 zijn de doelstellingen uit de planperiode 2014-2018 tussentijds geëvalueerd door een externe organisatie.³ De aanbevelingen uit deze evaluatie zijn verwerkt in een uitvoeringsagenda. De ledenraad heeft vertegenwoordigers uit het scholenveld en het Samenwerkingsverband aangewezen die hebben deelgenomen aan één van de taakgroepen. Iedere taakgroep heeft de aanbevelingen uitgewerkt in adviezen, die zijn voorgelegd aan de Algemene Ledenraad. Daarnaast hebben de uitkomsten van de afstemmingsgesprekken op de scholen input geleverd voor dit ondersteuningsplan.

² Zie kerndoel 2: minder voortijdig schoolverlaters in het VO, p. 39-40 van [de Lokale staat van het onderwijs 2016-2017](#). Gemeente Almere, 2018

³ Zie website Passend Onderwijs Almere: [BMC Evaluatieonderzoek](#)

2. Visie

De gezamenlijke Almeerse schoolbesturen hebben afgesproken dat passend onderwijs geldt voor leerlingen en jongeren van 2 tot 23 jaar in Almere. Samen met partners zoals ouders, docenten en professionals in de jeugdketen willen de schoolbesturen alle leerlingen passend onderwijs bieden op het niveau dat leidt tot een zo goed mogelijk eindresultaat. Dit zoveel mogelijk binnen de stad Almere met als motto 'Alle leerlingen in Almere zijn succesvol op school'.

Dat vraagt om een goede ondersteuningsstructuur binnen het regulier voortgezet onderwijs en een dekkend aanbod aan arrangementen en speciale voorzieningen, waaronder het VSO. Het vergroten van de handelingsbekwaamheid van de professionals (docenten en ondersteuners) is een belangrijk aandachtspunt. Hierbij staat de maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid van scholen met hun ketenpartners centraal.

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben dienen op maat, tijdig en zonder al te veel bureaucratie een passende onderwijsplek te krijgen. Even belangrijk is dat zo min mogelijk leerlingen als gevolg van late signalering of ontoereikende ondersteuning buiten de boot vallen waardoor extra ondersteuning nodig is. De aandacht gaat daarom uit naar preventie, vroegtijdig signaleren, diagnosticeren en handelen. Een goede samenwerking van partners in onderwijs en jeugdhulpverlening is hierbij essentieel.

Het Samenwerkingsverband VO gaat uit van de kracht en de mogelijkheden van de leerling, het streeft naar maximale talentontwikkeling en uiteindelijk een goed toekomstperspectief. Elke leerling krijgt de meest passende ondersteuning, bij voorkeur op de eigen school, met als leidraad 'regulier als het kan en speciaal als het nodig is'. Scholen werken met ouders en andere partners samen en maken optimaal gebruik van elkaars kennis en expertise.

2.1. Waarom ook weer passend onderwijs?

Zoals de docent niet alleen staat binnen zijn school, is een school geen eiland binnen de samenleving. Verschuivingen in het denken binnen die samenleving hebben onherroepelijk hun invloed op het onderwijs zelf. Zo kunnen we de maatschappelijke positie van mensen met een beperking bezien vanuit een emancipatorisch perspectief: een minderheid die zijn plek in de maatschappij opeist nadat vele andere minderheden hiervoor gestreden hebben. Een minderheid die aangeeft zich achtergesteld te voelen door hardnekkige uitsluiting en segregatie, waardoor er minder kansen zijn weggelegd om volwaardig te kunnen participeren binnen de maatschappij⁴ (Schuman, 2009).

Nussbaum (2010) brengt nog een ander ethisch aspect in. Zij wijst erop dat we het vermogen nodig hebben verschillen tussen mensen te onderkennen om ons zo beter in de ander te kunnen verplaatsen. Dit stimuleert de empathie die helpt voorkomen dat we elkaar afrekenen op de mate waarin we nuttige burgers zijn. Deze vaardigheid kun je alleen vooral ontwikkelen als je als kind leert met deze verschillen om te gaan in de eigen klas. Dan moet je die verschillen daar natuurlijk wel tegenkomen. In de visie van Nussbaum kunnen we een relatie zien tussen passend onderwijs of inclusie en burgerschap, die nodig is voor een gezonde democratie⁵. Scholen kunnen zo leerlingen bijbrengen dat afhankelijkheid geen zwakte is en dat het normaal is om anderen nodig te hebben en elkaar te helpen, door situaties te creëren waarin leerlingen zich kunnen bekommeren om anderen. Tevens worden hiermee stereotyperingen voorkomen en wordt tolerantie bevorderd.

Passend onderwijs kunnen we ook bekijken vanuit het perspectief van de rechten van het kind. In de Convention On The Rights Of The Child⁶ (Unesco, 1989) vinden we artikelen die een sterke relatie hebben met passend onderwijs en direct verwijzen naar inclusie. Het is opvallend dat Nederland deze kinderrechtenwet geratificeerd heeft en dat het beleid passend onderwijs pas vele jaren later op gang

⁴ Schuman, H. (2009). *Inclusief onderwijs: dilemma's en uitdagingen*. Apeldoorn: Garant.

⁵ Nussbaum, M. (2010). *Niet voor de winst: waarom de democratie geesteswetenschappen nodig heeft*. Amsterdam: Ambo.

⁶ Unesco (1989). Convention On The Rights Of The Child.

uitgangspunt is. De ouders/verzorgers (hierna: ouders) hebben daarin vrijwel altijd de regie, ook als er professionals uit de gezondheidscentra, praktijkondersteuning, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, geestelijke gezondheidszorg, vrijwilligersorganisaties en ouderraden betrokken zijn. Zij zijn vaak maar tijdelijk bij de ontwikkeling van deze leerling betrokken en hun inspanningen hebben alleen kans van slagen wanneer ouders de regie behouden en er optimaal wordt afgestemd en samengewerkt. De praktijk kan soms overigens weerbarstig zijn.

Het Samenwerkingsverband VO, de gemeente en de organisatie Actief Ouderschap werken in een driehoeksverhouding samen aan het versterken en bekrachtigen van de samenwerking tussen ouders en professionals. Voorstellen hiertoe worden de komende tijd in een werkgroep voorbereid.

Naast de samenwerking tussen ouders en school rondom leerlingen, is er ook collectieve belangenbehartiging in de vorm van medezeggenschap. Ouders kunnen zich laten vertegenwoordigen in de medezeggenschapsraad van de school en daar adviseren over het schoolondersteuningsprofiel van de school en over de toewijzing van (extra) ondersteuningsmiddelen.

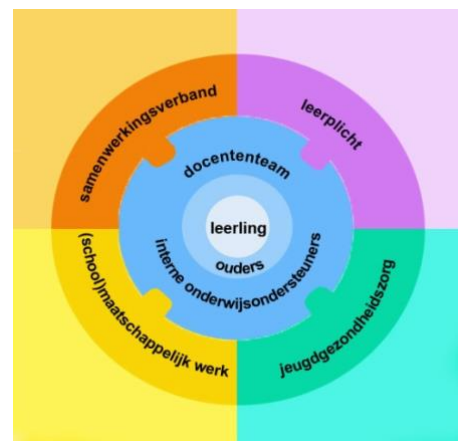
Ouders hebben ook het recht op instemming op het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband VO. Zij kunnen zich door de medezeggenschapsraad van de school laten voordragen voor de daarvoor opgerichte Ondersteuningsplanraad (OPR), een speciale medezeggenschapsraad van Samenwerkingsverband VO. Deze heeft volgens wettelijke kaders de taak om eens per vier jaar instemming te geven aan het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband en vervolgens de realisatie in het oog te houden.

2.3. Ononderbroken samenhang

Leerlingen die alleen passend onderwijs kunnen krijgen met behulp van (extra) ondersteuning, hebben al gauw te maken met verschillende beroepskrachten, regelingen en instellingen. We rekenen het tot de maatschappelijke opdracht aan het Samenwerkingsverband, dat dat niet leidt tot breuken, overgangsprikelen of onoverzichtelijke grensgebieden. We zoeken actief de samenwerking met gemeente en partners in onderwijs, zorg en jeugdhulp en zetten onze eigen inspanningen zoveel mogelijk in lijn met die van anderen. In hoofdstuk 6 gaan we daar uitgebreider op in.

Samenwerking met professionele partners

Uit de illustratie hiernaast blijkt dat leerlingen die wat meer ondersteuning nodig hebben, niet alleen kunnen rekenen op hun ouders maar ook op de professionals die bij het onderwijs aan en de begeleiding van deze leerling betrokken zijn. In het onderwijsnetwerk ontmoeten professionals uit onderwijs, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp en sociaal domein elkaar in het breed en krachtig verbinden van elkaars werkveld. Daarnaast komen de voorzitters van de ZAT's van de scholen zes maal per jaar bij elkaar om elkaar te ondersteunen in het vinden van de juiste professionals bij externe jeugdhulp en andere partners.

Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO)

Alle partners in het Samenwerkingsverband VO willen leerlingen in staat stellen om zich veilig en gezond te ontwikkelen, waar nodig met behulp van een goed en voldoende beschikbaar aanbod van jeugdhulp. Dat is ook wat de Jeugdwet⁸ beoogt. Het beleid is steeds vaker preventief van aard. De schoolbesturen nemen hun verantwoordelijkheid om elke leerling van een passende plek op school te voorzien.

⁸ Zie website rijksoverheid: [Jeugdhulp bij gemeenten](#)

Binnen het onderwijs zijn daar verschillende partners bij betrokken. Naast het Samenwerkingsverband zijn dat de gemeente Almere, de schoolbesturen van het primair- en voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en de voorschoolse voorzieningen. Deze partners voeren daarom conform de Jeugdwet en de uitgangspunten van passend onderwijs een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO).⁹ Het gezamenlijk doel van dit OOGO is bekrachtiging van het partnerschap en het realiseren van een ononderbroken leer- en ontwikkelingslijn vanuit verschillende domeinen en verantwoordelijkheden. Het uitgangspunt is dat er wordt samengewerkt met ouders en leerlingen.

In het OOGO worden afspraken gemaakt met betrekking tot de raakvlakken tussen jeugdhulp en passend onderwijs. Concreet zijn afspraken vastgelegd over:

- verbinding onderwijs en jeugdhulp
- overgangen
- thuiszitters
- leerlingenvervoer
- onderwijshuisvesting
- aansluiting tussen onderwijs en de onderkant van de arbeidsmarkt

Samenwerking met het jeugddomein

De gemeente Almere, het Samenwerkingsverband VO, de schoolbesturen van het primair en voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en het hoger beroepsonderwijs willen intensief samenwerken aan een ononderbroken leer- en ontwikkelingslijn voor alle Almeerse leerlingen. De Jeugdwet geeft de verantwoordelijkheid aan gemeenten om een kwalitatief goed en dekkend netwerk aan jeugdhulp en ondersteuning te bieden, zodat leerlingen en gezinnen in staat worden gesteld om veilig en gezond op te groeien. Preventief beleid is een van de belangrijke opgaven voor de gemeente, om zo thuiszitten en uitval te voorkomen. Samenwerking met alle sectoren en partijen die een rol spelen in het leven van leerlingen en gezinnen is daarbij van groot belang. Eén aanpak, één plan waarin ondersteuning op school en ondersteuning thuis afgestemd worden, is een speerpunt in het beleid van de gemeente Almere.

De Inspectie van het Onderwijs

De basiskwaliteit en de basisondersteuning vallen onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, het realiseren van het aanbod op de extra ondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van het Samenwerkingsverband. De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de basiskwaliteit van het onderwijs binnen de scholen en is tevens de beoordelaar van het Samenwerkingsverband op de resultaten, kwaliteitszorg, ambitie en financieel beheer. Bij het toezicht op het Samenwerkingsverband VO maakt de inspectie gebruik van een waarderingskader.¹⁰ Het totale onderzoekskader voor het voortgezet onderwijs is een normerend document waarin scholen en besturen hun eigen kwaliteitsaspecten kunnen benoemen.

2.4. Transparantie

Alle VO- en VSO-scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Dit document beschrijft samen met het schoolplan de ondersteuningsmogelijkheden die de school kan bieden. Deze informatie wordt door iedere school op de eigen website weergegeven. Op de website van het Samenwerkingsverband kunnen ouders ook alle basisinformatie met betrekking tot passend onderwijs terugvinden.

⁹ Art. 18a, negende lid, WPO

Zie website Passend Onderwijs Almere voor de actuele uitwerking van deze onderwerpen. [Convenant OOGO Passend Onderwijs](#)

¹⁰ Bijlage 3: waarderingskader passend onderwijs

2.5. Ambities

Wat willen we bereiken?	Het organiseren en versterken van het maatschappelijk partnerschap in Almere zodat alle ondersteuningsteams van de V(S)O-scholen zijn verbonden met de toegang tot jeugdhulp.
Wat gaan we daarvoor doen?	De aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp wordt verder uitgewerkt in het OOGO. Doorontwikkelen onderwijs-jeugdarrangementen (OJA en JOA) met passende bekostiging. Het verbeteren van de samenwerking in o.a. netwerken onderwijs-jeugd en het organiseren van expertmeetings. Het versterken en bekrachtigen van de samenwerking tussen ouders en professionals wordt nader uitgewerkt.
Hoe financieren we dat?	Budget organisatiekosten. Deels gemeente.
Hoe meten we onze resultaten?	De aanpak onderwijs-jeugdhulp wordt jaarlijks geëvalueerd. Samenwerkingsafspraken zijn vastgesteld en worden uitgevoerd.
Wat zijn de risico's?	Cultuurverschillen tussen onderwijs en jeugdhulp. Dreigend personeelstekort bij zowel scholen als JGZ. De investeringen vanuit de gemeente in onderwijs en jeugd zijn niet structureel en beperkt in omvang. Personeelstekort in zowel het onderwijs als jeugddomein.

3. Een sterke basis

Leerlingen en ouders zijn het meest gebaat bij het volgen van regulier onderwijs, binnen een school naar keuze in de eigen woonplaats. Zij hebben hier hun sociale contacten. Het Samenwerkingsverband VO zet daarom in op een zo sterk mogelijke basis en het integreren van zoveel mogelijk leerlingen binnen het regulier voortgezet onderwijs.

3.1. Stand van zaken

De basisondersteuning bestaat uit de mogelijkheden van alle reguliere VO-scholen in Almere. Hierbij dient het landelijk Referentiekader passend onderwijs met de bijbehorende ijkpunten als beschrijving van de kwaliteitsindicatoren waar deze basisondersteuning aan moet voldoen. Deze ijkpunten zijn verdeeld over vier domeinen (beleid, onderwijs, begeleiding en organisatie). De nadruk ligt op:

- preventieve en licht curatieve interventies;
- de ondersteuningsstructuur;
- de planmatige aanpak voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte;
- kwaliteitsbewaking op de uitvoering van de ondersteuning.

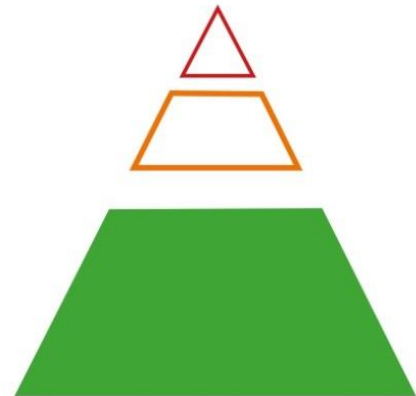
Begeleiders van het Samenwerkingsverband ondersteunen scholen en docenten bij de dagelijkse uitvoering van het passende aanbod en op uitdrukkelijk verzoek bij het versterken van de kwaliteit van de basisondersteuning. Zij doen dit onder meer door betrokken te zijn bij de ondersteuningsstructuur van de school en door leerlingen, docenten en scholen te ondersteunen bij het bieden van goed onderwijs. Zij zijn deskundig op het gebied van leerontwikkeling, didactiek, gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling, langdurig zieke leerlingen en leerlingen met psychiatrische problematiek. Ze kunnen signaleren, helpen bij het verhelderen van de vraag, adviseren, begeleiden en voeren eventueel ook taken uit zoals activiteiten die gericht zijn op teamontwikkeling, voorlichting, advisering, observatie enzovoorts. Steeds vaker is zichtbaar dat Almeerse VO-scholen hun basisondersteuning willen versterken door deze deskundigheid effectiever in te zetten, bijvoorbeeld in de vorm van coaching van docenten in de klas.

Bij de tussentijdse evaluatie van het ondersteuningsplan 2014-2018 is ten aanzien van de basisondersteuning voornamelijk gekeken naar kwaliteitsbeleid en kwaliteitszorg. Dat mondde uit in het advies om naast het waarderingskader van de inspectie een regiefunctie neer te leggen bij de schoolleiders in het realiseren hiervan waarbij de verantwoordelijkheid bij de schoolbesturen ligt. Daarbij zijn de volgende punten meegegeven:

- Breng de ondersteuningsbehoefte van docenten systematisch in kaart en investeer in het handelings- en opbrengstgericht werken op alle lagen: strategisch, tactisch en uitvoerend.
- Realiseer naast een dekkend aanbod aan onderwijsvoorzieningen een optimale ondersteuningsstructuur, waarin vroegsignalering plaatsvindt en zo nodig proactief ondersteuning wordt geboden dan wel gehandeld wordt.

3.2. Schoolondersteuningsprofiel

Alle VO- en VSO-scholen binnen het samenwerkingsverband VO hebben een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Hierin staat hoe ze vorm en inhoud geven aan de basisondersteuning volgens de gezamenlijk vastgestelde kwaliteitseisen. Ook staan er de arrangementen beschreven van extra ondersteuning binnen de school. Naast de mogelijkheden en ambities van de scholen worden zo tevens de grenzen van de scholen inzichtelijk en wordt meteen duidelijk waar de rol van de Leerwegarrangementen (LWA, voorheen LWO), het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC)

als tussenvoorziening en van het VSO begint. De SOP's geven ouders en professionele partners samen met het schoolplan informatie over de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt. Deze informatie wordt door iedere school op de eigen website gepubliceerd.

In de praktijk, zo bleek bij de tussentijdse evaluatie, heeft het schoolondersteuningsprofiel voor het VO echter nog onvoldoende functie. Dat mondde uit in het advies tot meer regie op het gebied van de basisondersteuning, het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoeften van docenten, meer aandacht voor handelingsgericht- en opbrengstgericht werken en het bevorderen van de professionaliteit van de docent. Ook werd de rectoren geadviseerd om een leidende rol te spelen bij het vaststellen van het SOP en bij de betekenis die het kan hebben voor de vormgeving van passend onderwijs binnen de school.

Na de tussentijdse evaluatie heeft een taakgroep een handreiking opgesteld voor het opstellen van een schoolondersteuningsprofiel. In de uitwerking hiervan is in samenwerking met de VO-scholen gekozen voor een drietal stappen:

- Het ontwikkelen van een scan Basisondersteuning¹¹, waarmee de schoolbesturen zicht krijgen op de stand van zaken van deze ondersteuning binnen hun scholen.
- De dialoog binnen de school over de uitkomsten hiervan en het formuleren van de ambities van de school op het terrein van de basis- en extra ondersteuning.
- Het opstellen van het schoolondersteuningsprofiel op basis van een vooraf opgesteld format¹².

Aan de wens van scholen om ondersteuning meer vraaggericht in te zetten, wordt verder invulling gegeven door het voeren van jaarlijkse afstemmingsgesprekken tussen bestuur/rectoren en het Samenwerkingsverband VO over de voortgang van de door de school geformuleerde ambities en de samenwerking tussen VO-scholen en de inzet van medewerkers van het Samenwerkingsverband. In het regeerakkoord is de toezegging gedaan dat er extra middelen aan samenwerkingsverbanden beschikbaar worden gesteld voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte die voortkomt uit hun begaafdheid. Het Samenwerkingsverband op haar beurt heeft de verantwoordelijkheid voor dekkend onderwijs in hun regio ook op dit terrein. Zowel het PO als het VO kunnen gebruik maken van deze subsidieregeling waarbij ook een deel co-financiering wordt gevraagd.

3.3. Relatie met het sociaal domein: ZAT 2.0

Scholengemeenschappen voor voortgezet onderwijs vervullen een stedelijke functie. Een relatie met wijkteams is daarom moeilijker te leggen en te onderhouden. Dit noopt tot een andere wijze van samenwerking met ouders of verzorgers en professionals in het sociale, medische en justitiële domein. Om dit te bereiken is de ondersteuningsstructuur van een VO-school steviger gepositioneerd. De bedoeling is om op termijn binnen de ondersteuningsstructuur van de VO-scholen een Zorgadviesteam (ZAT) te ontwikkelen. Elk van de VO-scholen in Almere krijgt op den duur een eigen, frequent bijeenkomend ZAT 2.0 of vergelijkbaar ondersteuningsteam. Dit team moet niet alleen adviseren over een gewenste aanpak, maar krijgt tevens de opdracht zich meer te richten op preventie en vroegsignalering en eventueel op een multidisciplinaire aanpak hiervan. In de ZAT's 2.0 moeten dan wel alle relevante partners participeren. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is verantwoordelijk voor de primaire verbinding tussen school en het sociale wijkteam. Daarbij wordt samengewerkt mét leerlingen en hun ouders. Hiernaast worden ook de leerplichtambtenaar en de begeleider onderwijs vanuit het Samenwerkingsverband uitgenodigd om bij het ZAT 2.0 aanwezig te zijn.

Binnen deze structuur kunnen professionals vanuit eigen verantwoordelijkheid, expertise, kennis en vaardigheden samen met de leerling en zijn/haar ouders een bijdrage leveren aan de juiste ondersteuning en optimale ontwikkelmogelijkheden. De professionals kunnen op deze wijze tevens

¹¹ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Checklist basisondersteuning VO](#)

¹² Dan wel een eigen model dat onderlinge vergelijking mogelijk maakt en inzichtelijk is voor ouders en leerlingen.

hun partners binnen de verschillende domeinen of organisaties betrekken. Het reguliere ZAT (dat met betrokkenen buiten de school georganiseerd wordt) zal voorlopig hiernaast blijven bestaan. Op den

duur kan deze nieuwe ontwikkeling het reguliere ZAT in frequentie of samenstelling doen veranderen. Waar mogelijk kan in de uitvoering een beroep worden gedaan op informele hulp van onder meer Humanitas, de Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere (VMCA) en de medewerkers van de welzijnsorganisatie De Schoor.

3.4. Praktijkonderwijs

Het praktijkonderwijs (PrO) heeft een bijzondere positie binnen het regulier voortgezet onderwijs als leerweg waarin leerlingen leren door te doen. Ze behalen praktijkdiploma's en branchecertificaten. Het is mogelijk om een Entree (MBO1) diploma te halen bij PrO Almere. Na het praktijkonderwijs stromen leerlingen uit naar werk en/of doorleren.

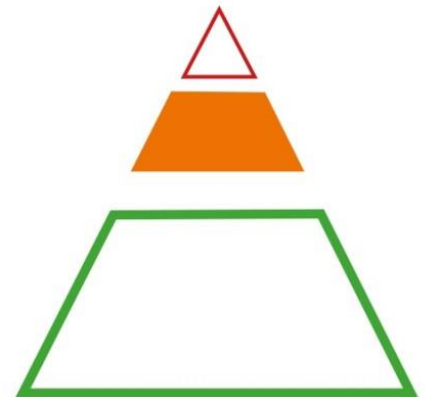
Leerlingen worden toegelaten tot het praktijkonderwijs als zij voldoen aan landelijk vastgestelde criteria. De afdeling Toeleiding van Passend Onderwijs Almere besluit over de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs. De basisondersteuning op het praktijkonderwijs is breder omdat alle leerlingen ondersteuning nodig hebben op leergebied, en vaak ook op sociaal-emotioneel gebied. Daarnaast zijn er in het praktijkonderwijs arrangementen voor leerlingen die een specifieke extra ondersteuningsbehoefte hebben.

3.5. Ambities

Wat willen we bereiken?	- De extra ondersteuning is beschreven in het SOP van de VO-scholen, evenals de ambitie en de grenzen van de scholen op het terrein van passend onderwijs, waaronder meer-en hoogbegaafd. - De VO-scholen versterken de kwaliteit van hun basisondersteuning op een zodanige wijze dat meer leerlingen met specifieke ondersteuningsvragen kunnen worden opgevangen. - Middelen worden alleen ingezet voor de extra ondersteuning.
Wat gaan we daarvoor doen?	- Het inrichten van een goed functionerend ZAT 2.0 of vergelijkbaar ondersteuningsteam op elke VO-school. - De uitwerking en concrete beschrijving van de basisondersteuning. - Op basis van een analyse van alle SOP's komen tot een dekkend aanbod van extra ondersteuning.
Hoe financieren we dat?	- Budget begeleiding VO-scholen - Budget organisatiekosten - Budget dekkend netwerk
Hoe meten we onze resultaten?	- De VO-scholen voldoen voor 80% aan de onderdelen van de basisondersteuning. - Alle VO-scholen hebben vanaf het nieuwe schooljaar een geactualiseerd SOP.
Wat zijn de risico's?	- Het niet kunnen bieden van passende ondersteuning overeenkomstig de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. - Personeelstekort in de VO-scholen

4. Extra ondersteuning in het regulier onderwijs

De VO-scholen in het Samenwerkingsverband hebben gezamenlijk de zorgplicht voor de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Dat kan, mits alle VO-scholen de basisondersteuning op orde hebben en voldoende scores op de kwaliteitseisen van de inspectie. In principe wordt aan zoveel mogelijk leerlingen binnen de dekkende infrastructuur van het Samenwerkingsverband ondersteuning op maat geboden. Soms is er meer nodig dan de basisondersteuning die de reguliere VO-school kan bieden. Dan is het wenselijk extra ondersteuning binnen dit regulier VO mogelijk te maken. In dit hoofdstuk beschrijven we de stand van zaken en ambities bij de extra ondersteuning *binnen* de reguliere VO-scholen. In hoofdstuk 5 gaan we vervolgens in op de extra ondersteuning *buiten* de VO-scholen, in gespecialiseerde voorzieningen.

4.1. Ondersteuning vanuit het Samenwerkingsverband

Om de scholen in de hele stad te ondersteunen bij vragen die zij hebben op leerling-, docent- of teamniveau werkt het Samenwerkingsverband met een VO-team. Dat bestaat uit de volgende professionals:

- begeleiders onderwijs
- begeleider onderwijs aan leerlingen met auditieve en communicatieve beperkingen¹³
- adviseur begeleiding onderwijs
- deskundige van het steunpunt Toeleiding
- teamleider

Iedere school heeft een vaste begeleider onderwijs. Die is inzetbaar voor observatie van en ondersteuning aan leerlingen, docenten en groepen en voor algemene ondersteuningsvragen. Meer specifieke en specialistische vragen kunnen beantwoord worden door collega-begeleiders onderwijs uit het VO-team. De vaste begeleider onderwijs is daartoe de schakel.

Het VO-team heeft een mix van specialisaties op het gebied van Autisme Spectrum Stoornis, langdurig ziek/somatisch, lichamelijk beperkte leerlingen, meer- en hoogbegaafd, groepsdynamica, gedrag.

De adviseur begeleiding onderwijs wordt ingezet ten behoeve van analyse en ondersteuning van een systeemvraag op schoolniveau, zoals het inrichten van de ondersteuningsstructuur en de doorontwikkeling van handelingsgericht werken.

De deskundige van het steunpunt Toeleiding kan in een vroegtijdig stadium meedenken met de school over toeleiding en een passend aanbod voor leerlingen elders in de stad.

De teamleider is de schakel tussen de professionals van het team en contactpersoon voor de scholen en de schoolbesturen in de stad. Daarnaast is zij voorzitter van de stedelijke klankbordgroep waarin MT-leden en zorgcoördinatoren van de VO-scholen zitting hebben. Deze komt acht keer per jaar bijeen om de verschillende mogelijkheden te bespreken voor het bieden van passend onderwijs en een zo dekkend mogelijk onderwijsaanbod in het VO. Ook onderwerpen zoals zorgplicht, samenwerking met jeugdhulp en ambities staan op de agenda.

De teamleider voert samen met de aan de school verbonden begeleider(s) onderwijs bij de start van het schooljaar een afstemmingsgesprek met de rector, de teamleider en de zorgcoördinator / orthopedagoog. Daarin worden de ondersteuningsvragen van de school en inzet van het Samenwerkingsverband op elkaar afgestemd. Er worden gezamenlijk doelen geformuleerd, die vervolgens elk halfjaar worden geëvalueerd.

¹³ Deze begeleider is in dienst van VierTaal, een landelijke organisatie voor onderwijs aan en dienstverlening aan leerlingen met een auditieve- en/of communicatieve beperking of voor slechthorend- of dove leerlingen.

Als het gaat om de besteding van de middelen is in de vorige planperiode gekozen voor het expertisemodel in combinatie met het schoolmodel. Het Samenwerkingsverband komt tot een dekkende ondersteunings-structuur en regelt op basis hiervan de aard, de omvang en de bekostiging van de stedelijke arrangementen (schoolmodel). Daarnaast is vanuit het Samenwerkingsverband expertise beschikbaar voor de scholen. Deze wordt in uren verdeeld waarbij - werkend vanuit de vraag van scholen - een zorgvuldige matching plaatsvindt op de juiste inzet van medewerkers. Zij beschikken over kennis en vaardigheden op het gebied van (zeer) moeilijk lerend, gedragsproblematiek, handelingsgericht werken en lichamelijke beperking. Nu worden de ter beschikbaar gestelde middelen voor expertise vanuit het Samenwerkingsverband berekend op leerlingaantallen en dus op de omvang van de school. In de komende planperiode gaan we onderzoeken of deze expertise meer op schoolniveau ter beschikking kan worden gesteld. Dat moet gepaard gaan met het vergroten en versterken van eigenaarschap bij de scholen.

4.2. Ondersteuning versterken

Alle reguliere VO-scholen bieden vormen van extra ondersteuning waardoor deze leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte regulier onderwijs kunnen blijven volgen. Deze benadering sluit goed aan bij het denken in wat een leerling nodig heeft en bij de behoefte om zoveel mogelijk regulier onderwijs te kunnen blijven volgen. Het Samenwerkingsverband versterkt dit aanbod door begeleiders met expertise in te zetten en door gezamenlijke scholingen en studiedagen te organiseren. Met de zorgcoördinator en orthopedagoog / psycholoog van scholen worden bijeenkomsten georganiseerd om vormen van de extra ondersteuning verder te implementeren binnen de school. Door middel van bijeenkomsten met de klankbordgroep van het VO wordt gezamenlijk gewerkt aan de doorontwikkeling van arrangementen extra ondersteuning.

De aanpak van het zogeheten 'handelingsgericht werken' (HGW) werkt hierbij ondersteunend. Het gaat om de vraag: welke pedagogisch-didactische aanpak hebben leerlingen nodig om onderwijsdoelen te halen? En welke ondersteuningsbehoeften hebben docenten en mentoren om dit voor elkaar te krijgen? HGW draagt bij aan een professioneel en positief werkklimaat en een constructieve communicatie tussen collega's onderling en met leerlingen en hun ouders.

4.3. Ondersteuning aan specifieke groepen leerlingen

Bij aanvang van de planperiode 2014-2018 hebben de VO-scholen met elkaar afgesproken om leerlingen 'breed' op te vangen, dat wil zeggen: zonder al te scherpe profilering ten aanzien van specifieke doelgroepen. Nu, aan het eind van deze planperiode, is zichtbaar dat scholen zich in toenemende mate gaan richten op specifieke doelgroepen:

- Op het OVC is er een arrangement ingericht voor leerlingen met ASS-kenmerken en de hieruit voortvloeiende ondersteuningsbehoefte.
- Het Baken onderzoekt mogelijkheden voor een arrangement van een vergelijkbare groep leerlingen.
- De Meergronden gaat zich richten op langdurig zieke leerlingen en lichamelijk beperkte leerlingen.
- Het PrO met de extra aandacht groepen (EAG).

Het is wenselijk dat er meerdere arrangementen binnen het reguliere voortgezet onderwijs worden ingericht, zodat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften binnen een reguliere setting onderwijs kunnen volgen. De effecten op uitstroom en bestendiging zullen we analyseren.

Voor leerlingen die nog niet de overstap vanuit het primair onderwijs naar het regulier VMBO kunnen maken maar wel de potentie hebben om een VMBO-diploma te halen is een Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC) ingericht. Leerlingen die op het OPDC onderwijs volgen, worden didactisch en pedagogisch op maat begeleid. Na maximaal twee jaar OPDC vervolgen deze leerlingen hun schoolloopbaan op de reguliere VO-school. Tevens is binnen het OPDC een ASS-arrangement ingericht zodat ook deze leerlingen uiteindelijk kunnen doorstromen naar het regulier VO.

Om meer leerlingen binnen het Samenwerkingsverband regulier onderwijs te kunnen bieden, wordt in de komende planperiode van 2018 tot 2022 de focus gelegd op:

- Het verstevigen van de basisondersteuning zodat scholen hun extra ondersteuningsmogelijkheden kunnen uitbreiden.
- Het uitbreiden van ondersteuning op het terrein van auditieve en communicatieve beperkingen, langdurig ziek-zijn, Mytyl, psychiatrische problematiek en andere gedragsproblematiek.
- Bij leerlingen met complex gedrag een sterkere nadruk op preventie en samenwerking met de ketenpartners en het informele netwerk.
- Bevordering van de door- en uitstroom van leerlingen naar het regulier onderwijs zodat het verblijf in stedelijke voorzieningen een meer tijdelijk karakter zal krijgen.

In samenwerking met VierTaal biedt het Samenwerkingsverband de ondersteuning voor de leerlingen met vragen rondom auditieve en/of communicatieve problematiek. VierTaal heeft als instelling ondersteuningsplicht. De uitvoering hiervan ligt in handen van het Samenwerkingsverband. In Almere is een aanmeldpunt ingericht waar scholen, ouders en derden terecht kunnen voor informatie, advies en het aanvragen van een arrangement. Indien de onderwijsbehoeften van de leerling de basisondersteuning van de school overstijgt, kan een licht, medium of intensief arrangement worden aangevraagd. Bij deze aanvraag vult de school in samenwerking met de begeleider onderwijs het dossier. De toekenning van het arrangement wordt gedaan door de Commissie van Onderzoek (CvO) van VierTaal. Wanneer er een licht of een medium arrangement wordt toegekend vindt de ondersteuning plaats in het reguliere VO. Leerlingen met een intensief arrangement volgen het onderwijs op een VSO-voorziening buiten Almere.

4.4. Van LWOO naar LWA

Vanaf 1 januari 2016 is het Leerwegondersteunend Onderwijs (LWOO) onderdeel van passend onderwijs. Het Samenwerkingsverband heeft ervoor gekozen dat met ingang van 1 januari 2018 geen aanwijzing LWOO meer hoeft te worden aangevraagd en dus ook niet meer wordt afgegeven. Er wordt toegewerkt naar een vorm van populatiebekostiging (volgens de zogeheten *opting out* regeling). In Almere worden de criteria voor LWOO gehanteerd als richtlijn voor de inzet van leerwegarrangementen (LWA). De eerste deskundige (orthopedagoog) van de school stelt in overleg met de ouders vast of er sprake kan zijn van ondersteuning binnen dit arrangement. Alle VMBO scholen in het Samenwerkingsverband die een licentie voor LWOO hebben, leggen in hun schoolondersteuningsprofiel vast op welke wijze zij zich inzetten om eventuele leerachterstanden weg te werken en ondersteuning te bieden aan leerlingen met sociaal-emotionele problemen. Dit met als doel een VMBO-diploma te behalen.

Bij de uitwerking is ervoor gekozen om de goede zaken uit de eerdere procedure te behouden en alleen daar waar nodig aan te passen. Wanneer leerlingen in aanmerking komen voor een leerwegarrangement wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld en in overleg met ouders en leerling vastgesteld. Om te kunnen beoordelen of en in hoeverre de extra ondersteuning gecontinueerd dient te worden wordt het OPP regelmatig geëvalueerd.

Het is belangrijk de komende jaren te blijven investeren in de kwaliteit van de overgang van PO naar VO. Deze investering moet uiteindelijk leiden tot het bieden van de juiste ondersteuning aan leerlingen die de overstap van het PO naar het VO maken en daarbij extra ondersteuning nodig hebben. Met name is een verbeterslag noodzakelijk als het gaat om:

- De kennis en vaardigheden in het goed op maat toetsen met behulp van CITO
- Het tijdig signaleren van leerlingen die in het VO extra ondersteuning nodig zullen hebben.
- De kennis bij intern begeleiders (IB'ers) over ondersteuningsmogelijkheden binnen het VO.
- De communicatie en samenwerking tussen school en ouders bij de overstap naar het VO.
- Het overdrachtsformulier en de toevoeging van relevante bijlagen.

Door de keuze van opting out zal ook de middenstroom wijzigen. Met een vertegenwoordiging van de betrokken scholen zal een voorstel voor de uitgewerkt worden voor de periode tot 2020 en daarna. Vermoedelijk zal na 2020 een nieuwe wet worden ingevoerd, waarbij de verdeling van de middelen op een andere wijze zal plaatsvinden.

4.5. Ontwikkelingsperspectiefplan

In het kader van passend onderwijs en de Wet Kwaliteit (Voortgezet) Speciaal Onderwijs wordt in Almere voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften een zogeheten 'Ontwikkelingsperspectief plan' (OPP) opgesteld. Dat is een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling op de korte en lange termijn en geeft een prognose van diens verwachte uitstroomniveau. Een OPP is in elk geval verplicht voor leerlingen:

- die extra ondersteuning krijgen in het voortgezet onderwijs
- die onderwijs volgen bij het OPDC
- in het praktijkonderwijs
- in het voortgezet speciaal onderwijs

Het OPP kent een aantal vaste bestandsdelen, waaronder:

- de verwachte uitstroombestemming van de leerling;
- de onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling inclusief belemmerende en bevorderende factoren;
- een beschrijving van de te bieden ondersteuning en begeleiding en – indien aan de orde – de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma.

De Almeerse VO-scholen werken met een gecombineerd document:

- Een overzicht en analyse van relevante informatie op de verschillende leefgebieden met belemmerende en stimulerende factoren, de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
- Een handelingsgericht deel waarin wordt beschreven welke ondersteuning wordt ingezet om het verwachte uitstroomperspectief te bereiken (doelen, activiteiten, verwacht resultaat, evaluatie).

Elke school gebruikt hiertoe een eigen format, maar er heeft afstemming plaatsgevonden over de hoofdlijnen. Het is de bedoeling dat het OPP helpt de juiste interventies in te zetten, zodat jongeren hun schoolloopbaan succesvol kunnen doorlopen. Het OPP wordt altijd met leerling en ouders gemaakt en besproken. De school evalueert het OPP minimaal eens per jaar met de ouders en leerling en stelt het zo nodig bij. In het Basisregister Onderwijs (BRON) geven scholen aan wanneer een leerling een OPP extra ondersteuning heeft.

4.6. Ambities

Wat willen we bereiken?	○ Alle V(S)O-scholen hebben door middel van de scan zicht op de stand van zaken met betrekking tot de basisondersteuning en bieden daar inzicht in. ○ Uitbreiding van gespecialiseerde arrangementen extra ondersteuning in het regulier VO met gebruikmaking van expertise vanuit het Pro, OPDC en VSO Aventurijn en Nautilus. ○ Het uitbreiden van expertise en vaardigheden bij docenten t.b.v. de extra ondersteuning in het regulier VO. ○ Het komen tot gedifferentieerde en geïntegreerde inzet van arrangementsmiddelen binnen of tussen VO-scholen.
Wat gaan we daarvoor doen?	○ Onderzoeken hoe het vraaggericht werken met gebruikmaking van de expertise vanuit het Samenwerkingsverband zich verder kan ontwikkelen en in hoeverre het expertise- dan wel schoolmodel daarbij een rol kan spelen.

	○ Onderzoeken of er mogelijkheden zijn deze initiatieven financieel te faciliteren. ○ Het voeren van afstemmingsgesprek met scholen. ○ Uitwerken een duurzame financieringssysteem ten aanzien van LWA en het arrangementenbudget die meerjarig zekerheid biedt aan scholen.
Hoe financieren we dat?	○ De arrangementsmiddelen. ○ De middelen die vanuit dekkend aanbod beschikbaar zijn. ○ De krimp van het VSO.
Hoe meten we onze resultaten?	○ Meting tevredenheid en waardering. ○ Het aantal OPP's extra ondersteuning die de VO-scholen in BRON hebben opgegeven. ○ Onderzoek naar de doelmatige inzet van de middelen.
Wat zijn de risico's?	○ Stijging dan wel niet voldoende daling van het deelname percentage in het VSO. ○ Geen ruimte voor innovatie. ○ Kwaliteit van de basisondersteuning blijft achter.

5. Extra ondersteuning buiten het regulier onderwijs

Als op de VO-school waar de leerling ingeschreven staat, is vastgesteld dat de basisondersteuning niet toereikend is en ook extra ondersteuning op de school zelf niet volstaat, wordt de leerling in overleg met de ouders en de leerling zelf besproken in het ZAT van de VO-school. Doel is te bepalen wat de volgende stap is. Dat kan toeleiding zijn naar een van de gespecialiseerde stedelijke voorzieningen.

5.1. Stand van zaken

Alle vormen van ondersteuning die de basisondersteuning overstijgen behoren tot de extra ondersteuning. Deze vorm van ondersteuning maakt een onderscheid in lichte en zware ondersteuning. Het huidige aanbod valt uiteen in de volgende voorzieningen:

- lichte ondersteuning binnen het praktijkonderwijs als leerweg in het VO;
- intensieve ondersteuning in de reguliere scholen voor voortgezet onderwijs (arrangementen extra ondersteuning binnen het VO);
- zware ondersteuning in de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs scholen als Nautilus en Aventurijn (VSO);
- zware ondersteuning in verschillende scholen voor voortgezet speciaal onderwijs buiten Almere.

In hoofdstuk 1 hebben we de deelname van Almeerse leerlingen aan vormen van extra ondersteuning in kaart gebracht.

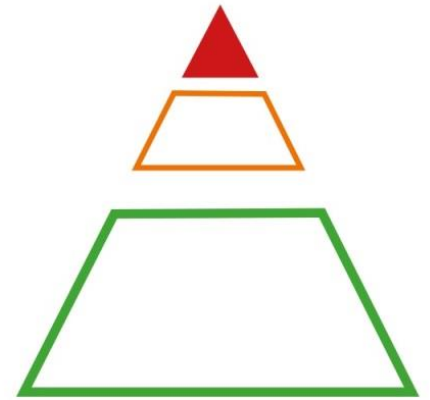
5.2. Voortgezet speciaal onderwijs

Voor een deel van de leerlingen is gespecialiseerde ondersteuning binnen een stedelijke voorziening het meest passend. Daarom blijven speciale lesplaatsen en gecombineerde arrangementen van onderwijs en jeugdhulp altijd nodig. Het gaat om leerlingen en hun ouders, die vanwege een specifieke ondersteuningsbehoefte een speciale setting met zware ondersteuning nodig hebben, waarin ze de mogelijkheid krijgen zich optimaal te ontwikkelen. Hierin wordt zowel rekening gehouden met de wenselijkheid van thuisnabijheid als met de beschikbaarheid van een passend aanbod met gespecialiseerde expertise.

De ondersteuningsprofielen van de VSO-scholen geven inzicht in het specifieke onderwijs- en ondersteuningsaanbod. VSO-scholen hebben de wettelijke plicht om voor iedere leerling een OPP op te stellen. Een van de VSO-scholen biedt onderwijs aan leerlingen die zeer moeilijk leren (ZML), langdurig ziek zijn (LZK), een lichamelijke en / of meervoudige beperking hebben. Er zijn ook VSO-scholen die onderwijs bieden aan leerlingen met ernstige gedragsproblematiek of leerlingen die kampen met psychiatrische problematiek.

Momenteel worden in Almere nog relatief veel kinderen geplaatst in gespecialiseerde stedelijke voorzieningen. In tegenstelling tot de verwachtingen is het deelnamepercentage in het VSO niet gedaald, maar licht gestegen. Het is noodzakelijk om dit percentage terug te dringen, ook vanwege een financiële urgentie.

De verwachting is, dat versterking van de basisondersteuning en de extra ondersteuning in de reguliere VO-scholen de druk in die richting zal wegnemen en de doorstroom vanuit gespecialiseerde voorzieningen naar het regulier onderwijs zal verbeteren. Daarnaast is het belangrijk om met elkaar het gesprek te voeren over een gezamenlijke, gedeelde visie en plan van aanpak voor een bestendig VSO-aanbod in Almere. Veranderingen zullen binnen de kaders van zo'n plan 'organisch' plaats moeten vinden door krachtenbundeling tussen individuele schoolbesturen. Beter overleg en samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs is daarbij een essentiële voorwaarde.

Met het oog op de tijdelijkheid in het VSO is het van belang dat terugkeer naar het regulier onderwijs ononderbroken en succesvol kan plaatsvinden. Daartoe dient er sprake te zijn van een doorlopende leerlijn van VSO Havo/VWO naar regulier Havo/VWO. Afstemming en samenwerking tussen de verschillende scholen is in de komende planperiode een overkoepelend speerpunt.

5.3. Combinatie onderwijs en jeugdhulp

In het OPDC, PrO en School2Care¹⁴ zijn in samenwerking met de gemeente en het Samenwerkingsverband onderwijs-jeugdhulparrangementen (OJA's) ingericht. Bekostiging daarvan vindt plaats op basis van cofinanciering. Voor specifieke doelgroepen wordt het onderwijs in deze voorzieningen op basis van het principe 'één kind - één gezin - één plan' geïntegreerd en afgestemd op de behandeling en begeleiding van jeugdhulp. Jeugdhulpverleners maken deel uit van het team op de school.

Binnen de OJA's staat de integrale benadering van leerling en gezin op school en vanuit de school centraal. Leerlingen krijgen in de school zowel een passend onderwijsaanbod op hun onderwijsbehoefte evenals een passend jeugdhulpaanbod. Dit kan bestaan uit begeleiding en/of behandeling. De OJA's kenmerken zich in een hoge intensiteit en zijn mede daarom altijd tijdelijk van aard. Het doel is vast te houden aan een ononderbroken ontwikkeling en de integratie in het onderwijs. De OJA's bevinden zich nog in een experimentele fase. Monitoring gebeurt aan de hand van vastgestelde data, die per kwartaal worden gerapporteerd in de verantwoording aan de gemeenteraad. De verwachting is dat de OJA's in de komende planperiode op meerdere plekken in het VSO ontwikkeld zullen worden. Ook zal de komende periode bezien worden of binnen de OJA's de verdeling van baten en lasten tussen onderwijs en gemeente (jeugdhulp) herijkt moet worden. Binnen de reeds gerealiseerde onderwijs-jeugdhulparrangementen en de bijbehorende voorzieningen is vanuit alle betrokken partners de behoefte ontstaan aan een fysieke ruimte binnen het schoolgebouw. Indien er binnen de school geen ruimte beschikbaar is, onderzoekt de gemeente in overleg met de school en de jeugdhulpaanbieder welke mogelijkheden er zijn om de ondersteuning zo dicht mogelijk naar het onderwijs te brengen. Hiertoe moet een flexibele inzet van de onderwijshuisvesting worden gerealiseerd, passend binnen de bestaande wet- en regelgeving. Gezamenlijke huisvesting van onderwijs en jeugdhulp en zorg (revalidatie) draagt bij aan het succes van passend onderwijs.

5.4. Uitstroom

De ondersteuning op VSO-scholen en het PrO is al in een vroeg stadium gericht op de uitstroom van leerlingen naar het vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. In het OPP wordt dit uitstroomperspectief beschreven en op basis van tussentijdse evaluatie eventueel bijgesteld.

Uitstroom naar vervolgonderwijs

Het is van groot belang dat onderwijs, gemeente, werkgevers, jeugdhulp- en ondersteuningsinstellingen goed samenwerken in de verbinding tussen onderwijs, werk en jeugdhulp (via de Jeugdwet, Participatiewet of de WMO). Dat geldt in het bijzonder voor leerlingen in een kwetsbare positie. Om dit te bewerkstelligen is met onderwijs en gemeente een sluitende aanpak ontwikkeld. In overleg tussen beide zijn maatwerktrajecten ingericht om leerlingen toe te leiden naar het vervolgonderwijs zoals Almeerkans en gedifferentieerde Entree.

Uitstroom naar arbeid

VSO-scholen en het PrO richten zich onder meer op duurzame uitstroom naar arbeid. Het ontwikkelingsperspectief en de ondersteuningsbehoefte van de leerling bepalen het uitstroomprofiel.

¹⁴ Dit is een acht-tot-acht-voorziening met VSO (Eduvier) en jeugdhulp.

Sinds januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Doel van deze wet is meer jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen en meer eenheid te creëren in de wijze waarop mensen een inkomensvoorziening ontvangen dan wel met een re-integratievoorziening aan het werk zijn. In de komende planperiode willen we meer aandacht besteden aan de relatie tussen passend onderwijs en passende arbeid.

Uitstroom naar dagbesteding

Naast de speciale trajecten voor arbeidstoeleiding, zijn er in de regio ook dagbestedingstrajecten waarbij gekeken gaat worden naar een meer arbeidsmatige dagbesteding en beschut werk. Deze vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente is verantwoordelijk voor de grens tussen maatschappelijke en economische participatie. Een groot deel van de zeer moeilijk lerende leerlingen valt in de groep die uitstroomt naar dagbesteding. We gaan (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van dagbesteding op de voet volgen en gaan daar desgewenst op acteren. Ook op dit punt willen we onderzoeken hoe bijgedragen kan worden aan het realiseren van meer en betere dagbesteding.

5.5. In geval van nood

Niet alle ondersteuning is vooraf te in te schatten: er kunnen zich onvoorziene situaties voordoen. Binnen het Samenwerkingsverband wordt daar op de onderstaande beschreven situaties ingegaan.

Crisis

Wanneer de directeur van de school vaststelt dat er plotseling sprake is van een dringende handelingsverlegenheid op het niveau van het kind en/of het systeem en/of de school wordt het bestuur daarover geïnformeerd. De directeur bespreekt de situatie bovendien met de orthopedagoog/psycholoog van het Samenwerkingsverband en neemt indien nodig contact op met het steunpunt Toeleiding. Indien wenselijk kan met dit steunpunt een overleg plaatsvinden tussen school, ouders en betrokken deskundigen. Een leerling in een crisissituatie kan worden geplaatst op elke school die voldoende expertise heeft om hem of haar op te vangen (aantoonbaar via SOP en ervaringsgegevens).

Leerlingen die thuiszitten of dreigen thuis te zitten

Thuiszitten ontstaat vaak als leerlingen vanwege zeer complexe en specifieke onderwijsbehoeften, niet in staat zijn (volledig) in een groep te kunnen functioneren. Ook ontstaat er een situatie van thuiszitten, omdat door de complexiteit van de situatie niet direct duidelijk is wat een passend vervolg is. Bij thuiszitters zijn altijd meer partijen betrokken:

- De ouders dragen de eindverantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kind(eren).
- De schoolbesturen hebben een zorgplicht passend onderwijs.
- Gemeentebesturen hebben een zorgplicht binnen de jeugdhulp.

Alle scholen moeten samen met elkaar een dekkend netwerk vormen. Het is de taak van alle professionals om thuiszittende leerlingen, of waar thuiszitten dreigt, direct te melden bij het bestuur, bij het Samenwerkingsverband en bij de afdeling Leerplicht van de gemeente Almere. Het Samenwerkingsverband heeft dan direct contact met de betreffende leerplichtambtenaar. In overleg worden de benodigde acties in werking gezet, afgestemd en bewaakt. Om het thuiszitten goed te kunnen monitoren is in samenwerking met Leerplicht een stappenplan opgesteld ter voorkoming van verzuim en voor een sluitende aanpak van thuiszitters. Tevens is aansluiting gezocht bij het landelijk Pact Thuiszitters¹⁵.

¹⁵ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Thuiszitters aanpak](#)

Bij stagnerende besluitvorming heeft de teamleider Toeleiding de bevoegdheid – binnen gestelde kaders – te bepalen welke school verplicht is de (dreigende) thuiszitter een passende onderwijsplek te bieden. Idealiter is doorzettingsmacht niet nodig, omdat partijen in het kader van passend onderwijs effectieve afspraken hebben gemaakt om thuiszitten te voorkomen. Worden deze afspraken onverhoopt niet nagekomen, dan spreken partijen elkaar daarop aan en wordt er in overleg – met de ouders en waar mogelijk met het kind/ de jongere - een passende plek voor het kind/ de jongere gevonden. In zo'n geval spreken we van 'doorzettingskracht': partijen, met ouders, vinden in overleg een oplossing waar alle partijen zich aan houden. Alleen als de doorzettingskracht faalt, is doorzettingsmacht aan de orde. De komende tijd zal gezien worden of er meer vaststelling en vastlegging noodzakelijk is om doorzetting goed te organiseren.

5.6. Toeleiding

Het steunpunt Toeleiding van het Samenwerkingsverband heeft de volgende taken:

1. Uitvoering van een efficiënt proces van toeleiden waarbij het steunpunt functioneert als een steunpunt voor scholen en ouders, waarbij acteren leidend is in plaats van controleren.
2. Advisering en het inzetten van acties voor leerlingen bij een dringende handelingsverlegenheid van de school of leerling/ouders (crisis).
3. Voorkomen van of de begeleiding van thuiszitters met behulp van de Actietafel Thuiszitters Almere en toeleiden naar plaatsing onderwijs, plaatsing jeugdhulp of project arbeidstoeleiding.
4. Verwerken van het genomen besluit door het Samenwerkingsverband bij een aanvraag toelaatbaarheidsverklaring PrO, VSO (waaronder School2Care).

Toelaatbaarheidsverklaring (TLV)

Er zijn altijd leerlingen waarvoor een vorm van speciaal onderwijs tijdelijk beter aansluit bij hun onderwijsbehoeften. De ouders, waar mogelijk ook de leerling en de school, vinden dat een andere school een passender aanbod biedt. De zeggenschap over wat de beste onderwijsplek is, wordt echter door school, ouders en de nieuwe school zelf geregeld. Zij bezitten en organiseren zelf de benodigde expertise en beslissen gezamenlijk over een passende onderwijsplek. Het steunpunt Toeleiding ondersteunt hierin waar nodig en wenselijk. De plaatsingen op het VSO zijn tijdelijk van aard. Op basis van evaluatie wordt bepaald in hoeverre terugplaatsing tot de mogelijkheid behoort. Het Samenwerkingsverband besluit op basis van de aanvraag met het dossier of een leerling in aanmerking komt voor extra ondersteuning en geeft daarvoor een TLV af.

Deskundigenadvies

De orthopedagoog/psycholoog van het Samenwerkingsverband is altijd betrokken bij de aanvraag van een TLV en heeft de taak van 'eerste deskundige'. De wet verplicht bij een overstap naar het speciaal onderwijs ook gebruik te maken van een tweede deskundige te weten een jeugdpsycholoog, een pedagoog, een jeugdpsychiater, een arts of een maatschappelijk werker zoals een CJG-coach. Beiden zijn verantwoordelijk voor het opstellen van het deskundigenadvies dat vastgelegd is in het aanvraagformulier TLV met het verslag van het toelaatbaarheidsoverleg (TLO).

Aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring

Er kunnen vier soorten TLV's worden aangevraagd, te weten voor:

- PrO
- VSO categorie I / laag: zeer moeilijk lerend, psychiatrie, gedragsproblematiek, verstandelijke beperking;
- VSO categorie II / midden: lichamelijke beperking
- VSO categorie III / hoog: ernstig meervoudige beperking

Voor de verschillende TLV's zijn richtlijnen opgesteld.¹⁶ Leidend in het proces van de afgifte is de samenwerking tussen ouders, de huidige school en de VSO-school. Zij komen tot een gezamenlijk advies voor de benodigde ondersteuning in het Toelaatbaarheidsoverleg.

Een TLV is altijd tijdelijk en wordt voor VSO toegekend voor de duur van tenminste één volledig schooljaar. Bij de aanvraag wordt een beredeneerde onderbouwing van de gewenste duur vermeld; indien nodig kan een TLV voor onbepaalde tijd, i.c. tot het einde van de schoolperiode, worden afgegeven.

De TLV wordt voor een bepaalde periode afgegeven (met uitzondering van de EMB-MG) om ervoor te zorgen dat blijvend gekeken wordt naar: doen we nog steeds de goede dingen en doen we ze goed? Zijn de ondersteuningsbehoeften van de leerling inmiddels toegenomen dat er aanpassingen nodig zijn? Of zijn de ondersteuningsbehoeften dermate afgenomen dat de leerling kan terugkeren naar het regulier onderwijs? Een TLV wordt altijd aangevraagd door het bevoegd gezag van de huidige school.

Besluit

Op het moment dat het Samenwerkingsverband besloten heeft om de toelaatbaarheidsverklaring af te geven, kan de leerling de overstap maken naar het VSO. De plaatsing verloopt conform het plaatsingsbeleid van de ontvangende school. Als de overstap omstreeks 1 oktober (de teldatum) of 1 februari (de peildatum) zal plaatsvinden, wordt verwacht dat plaatsing op of voor 1 oktober of 1 februari wordt gerealiseerd.

Bezwaar

In de samenwerking en afstemming rondom de extra ondersteuning tussen ouders en school, kan het voorkomen dat ouders zich niet kunnen vinden in een besluit van de school. Ouders kunnen dan in overleg treden met het bestuur van de school, een klacht indienen of een beroep doen op ondersteuning door onderwijsconsulenten.¹⁷

Een TLV is een beschikking in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. De mogelijkheid tot bezwaar¹⁸ en beroep tegen deze beschikking staat open. Tegen een besluit van het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring door het Samenwerkingsverband kunnen betrokken ouders, maar ook het schoolbestuur, binnen zes weken na afgifte hun bezwaar indienen.

Afloop

Het is van belang dat de leerling, de ouders en de reguliere school tijdens de aanvraag van een TLV worden meegenomen in de tijdelijkheid van plaatsing op het VSO en dat ieder schooljaar het gesprek gevoerd wordt over mogelijke terug- of overplaatsing. Ook kan naar voren komen dat het aanbod (waaronder arrangement extra ondersteuning) en wellicht ook het uitstroomperspectief van het OPP, op basis van niet behaalde doelen tijdens de plaatsing op het VSO, moet worden aangepast.

Het succes van overstappen is sterk afhankelijk van de grondhouding van alle betrokkenen. Een positieve grondhouding betekent onder meer: leerlingen serieus nemen, samen met ouders vertrekken, met elkaar durven zoeken en 'inclusief' te denken: 'gewoon' als het kan en 'speciaal' als het moet.

In het laatste schooljaar waarop de TLV betrekking heeft, draagt het bevoegd gezag van de VSO-school er zorg voor dat terugplaatsing of overplaatsing van de leerling plaatsvindt.¹⁹ Is verblijf van de leerling in het voortgezet speciaal onderwijs noodzakelijk, dan vraagt het bevoegd gezag van de VSO-school een nieuwe TLV aan bij de afdeling Toeleiding. Belangrijk is dat wordt aangegeven met welke doelen en binnen welke tijd de plaatsing verlengd moet worden.

¹⁶ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Toeleiding richtlijnen](#)

¹⁷ Zie website: www.onderrwijsconsulenten.nl

¹⁸ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Procedure bezwaarschrift](#)

¹⁹ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Proces overstappen](#)

5.7. Ambities

Wat willen we bereiken?	○ Dekkend aanbod van stedelijke voorzieningen binnen de grenzen van het Samenwerkingsverband. ○ Samenwerking door de verschillende stedelijke voorzieningen met de reguliere VO-scholen. ○ Deelnamepercentage aan het VSO ligt op 3% van het totaal aantal leerlingen in het VO binnen het Samenwerkingsverband. ○ Richtlijnen TLV VSO cat I, II & III aanpassen met aandacht voor zo min mogelijk bureaucratie tijdens de aanvraagprocedure.
Wat gaan we daarvoor doen?	○ Doorontwikkeling van onderwijs- en ondersteuningsarrangementen in het reguliere VO gekoppeld aan de overdracht van expertise en begeleiding vanuit het VSO naar het regulier VO. ○ Gericht terugplaatsingsbeleid vanuit VSO naar het regulier onderwijs dan wel ondersteuning binnen een lichtere vorm van extra ondersteuning (arrangement). ○ Gelijke leerlijnen en vakkenpakketten per schoolniveau in het VO en het VSO om de overstap zo soepel mogelijk te laten zijn. ○ Gezamenlijk plan van aanpak om deelnamepercentage VSO terug te dringen. ○ Samenwerking tussen VSO school met instelling die dagbestedende activiteiten verzorgt.
Hoe financieren we dat?	○ Categoriebekostiging via afgifte TLV op basis de teldatum van 1 oktober. ○ De wettelijk vastgestelde groeibekostiging voor het VSO van 1 februari.
Hoe meten we onze resultaten?	○ Door monitoring van de leerlingenstromen tussen regulier VO, tussenvoorzieningen en speciale (onderwijs) voorzieningen. ○ Doorontwikkeling van die monitoring is noodzakelijk.
Wat zijn de risico's?	○ Groeiend deelnamepercentage VSO waarbij de kosten evenredig stijgen en minder middelen beschikbaar zijn voor arrangementen in het regulier VO. ○ Weerstand bij reguliere VO-scholen om leerlingen vanuit het VSO op te nemen. ○ Ouders die een voorkeur hebben voor VSO boven regulier onderwijs met extra ondersteuning.

6. Ononderbroken ontwikkelingslijn arrangeren

In de voorgaande hoofdstukken hebben we per onderdeel beschreven wat het Samenwerkingsverband VO doet en nastreeft. Dat begon (zie hoofdstuk 2) bij de centrale positie van de leerlingen en hun ouders/verzorgers en een optimale samenwerking met professionele partners. Passend onderwijs begint met een sterke basis in het regulier onderwijs met een prominente rol voor de docenten, zelf of met assistentie van ondersteunende professionals (hoofdstuk 3). Pas als daar de ondersteuning niet toereikend is, is extra ondersteuning *binnen* (zie hoofdstuk 4) of *buiten* het reguliere onderwijs (zie hoofdstuk 5) een optie.

De onderdelen zijn daarmee in kaart gebracht. Maar: uiteindelijk gaat het erom hoe die onderdelen op elkaar zijn afgestemd en hoe ze samen leiden tot het gewenste resultaat. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we als Samenwerkingsverband VO met behulp van de beschreven onderdelen een ononderbroken ontwikkelingslijn arrangeren en welke ambities we daar de komende jaren mee hebben.

6.1. Doorgaande schoolloopbanen

Het Samenwerkingsverband en de betrokken schoolbesturen zorgen ervoor dat de overgang van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs en van het voortgezet onderwijs naar het MBO of HBO zoveel mogelijk drempelloos plaatsvindt. Ouders en andere professionals die bij een leerling betrokken zijn, dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de (warme) overdracht naar de volgende fase in een schoolloopbaan. Ouders en de leerling nemen dan ook vanzelfsprekend deel aan deze gesprekken.

Voor de overgang van PO naar VO is een *Protocol overgang van PO naar VO Almere*²⁰ vastgesteld. Het *Protocol Overgang Voortgezet Onderwijs naar MBO* wordt geactualiseerd en aangevuld met een passage over de doorgaande lijn VSO-MBO. In dit protocol krijgen de ervaringsdeskundigheid en de inbreng van ouders en jongeren een prominente plek. Op deze wijze wordt er gewerkt aan een naadloze en soepele overgang van 18- naar 18+ met continuïteit van ondersteuning en begeleiding.

6.2. PO-VO

Goed onderwijs, systematische vastlegging, evaluatie en een zorgvuldig gebruik van gegevens zijn voorwaarden voor een doorlopende schoolloopbaan. De informatie uit het leerlingvolgsysteem, het OPP en het onderwijskundig rapport vormen de basis voor de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs bouwt hierop voort.

De overdracht naar het voortgezet onderwijs maar ook de overgang naar het MBO wordt digitaal ondersteund met Digidoor, een digitaal overdrachtssysteem dat in Almere in alle overgangen wordt gebruikt en waarmee gegevens veilig moeten kunnen worden overgedragen. De invoering van AVG stelt extra eisen aan een veilig digitaal overdrachtdossier.

Elke leerling op het juiste niveau in laten stromen in het voortgezet onderwijs is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van PO en VO samen met de leerling en de ouders. Het schooladvies is een professionele inschatting door de betrokken medewerkers van het PO. Het kunnen bieden van de juiste ondersteuning ligt vervolgens in handen van het VO. Het uiteindelijke doel is dat de leerling op de VO-school onderwijs volgt op het niveau dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en ambities en waarmee hij of zij de beste kansen krijgt voor een volwaardige en eigen plek in de maatschappij.

De vastgestelde procedure biedt handvatten om de ouders meer helderheid en inzicht te geven in de overwegingen en werkwijzen die horen bij het schooladvies en bij de mogelijke inschatting van de extra ondersteuning in het VO. Als de basisscholen de ouders al vanaf het begin betrekken bij het adviesproces geeft dat openheid en helderheid.

²⁰ Zie website Passend Onderwijs Almere: [Protocol van PO naar VO](#)

6.3. VO-VO

De besturen en de directies van de VO-scholen binnen het Samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over leerlingen die van een reguliere VO-school moeten of willen wisselen. Ieder schooljaar zijn er leerlingen die dreigen vast te lopen in het leren door specifieke onderwijsbehoeften. Het is belangrijk dat een besluit over schoolwisseling zo vroeg mogelijk wordt genomen, zodat een leerling tijdig een andere school kan vinden. Ouders zijn vroegtijdig onderdeel van dit proces.

6.4. VO-MBO

Naast de overgang PO-VO en SO-V(S)O krijgt de aansluiting tussen VO en MBO veel aandacht. Doel is jongeren voor te bereiden op hun toekomst. De focus ligt onder meer op het optimaliseren van het verzuimbeleid, loopbaanoriëntatie, een beter sluitend ondersteunings- en zorgaanbod en het creëren van meer stageplekken en leerwerkbanen.

6.5. Ambities

Wat willen we bereiken?	- Geen thuiszitters in 2020. - Proces Ononderbroken Schoolloopbaan (OOGO) versterken in aansluiting op de ondersteuningsstructuur van de VO-scholen.
Wat gaan we daarvoor doen?	- Het versterken van de regie, met de nadruk op preventie ter intensivering van de thuiszittersaanpak. - Doorzettingsmacht: routing en uitvoering evalueren en waar nodig vastleggen of bijstellen. - Uitvoering ondersteunen van de PO-VO-, VO-VO- en VO-MBO-overstapprocedure.
Hoe financieren we dat?	De inzet van de Plusmiddelen via ROC ter voorkoming schooluitval t.b.v. leerlingen met multiproblematiek in combinatie met middelen uit het Samenwerkingsverband VO.
Hoe meten we onze resultaten?	- Rapportages over thuiszitters aan inspectie en schoolbesturen. - Aantal voortijdig schoolverlaters.
Wat zijn de risico's?	- Personeelstekort scholen. - Protocol wordt door scholen niet of onvoldoende gehanteerd. - De rol van ouders bij het oplossen van de thuiszittersproblematiek kan in een bepaalde casussen belemmerend werken.

7. Organisatie & kwaliteit

7.1. Samenwerking in coöperatief verband

De inrichting van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs is onderdeel van de Coöperatie Passend Onderwijs Almere. Alle VO-schoolbesturen in Almere vallen onder het Samenwerkingsverband VO die op haar beurt deel uitmaakt van deze coöperatie. Het gezamenlijk beleid van de Samenwerkingsverbanden VO en PO voor de inrichting van het passend onderwijs betreft ook het aanbod op de scholen van deze besturen in Almere. Naast het bestuur van Almere Speciaal biedt het schoolbestuur van de Eduvier Onderwijsgroep ook SO en VSO in Almere. Het Samenwerkingsverband VO biedt binnen het regulier VO expertise en begeleiding aan leerlingen en aan docenten, zorgcoördinatoren, teams en leidinggevenden. Tevens beschikt het Samenwerkingsverband over adviseurs en begeleiders onderwijs. Het VO-team en het steunpunt Toeleiding staan beide onder leiding van een teamleider.

Binnen de Coöperatie is een gemeenschappelijke staf ten behoeve van de directeur-bestuurder en de teamleiders. De ondersteuning omvat de beleidsontwikkeling, de werkgeverstaken, het personeelsbeleid, het financiële beleid en het kwaliteitsbeleid.

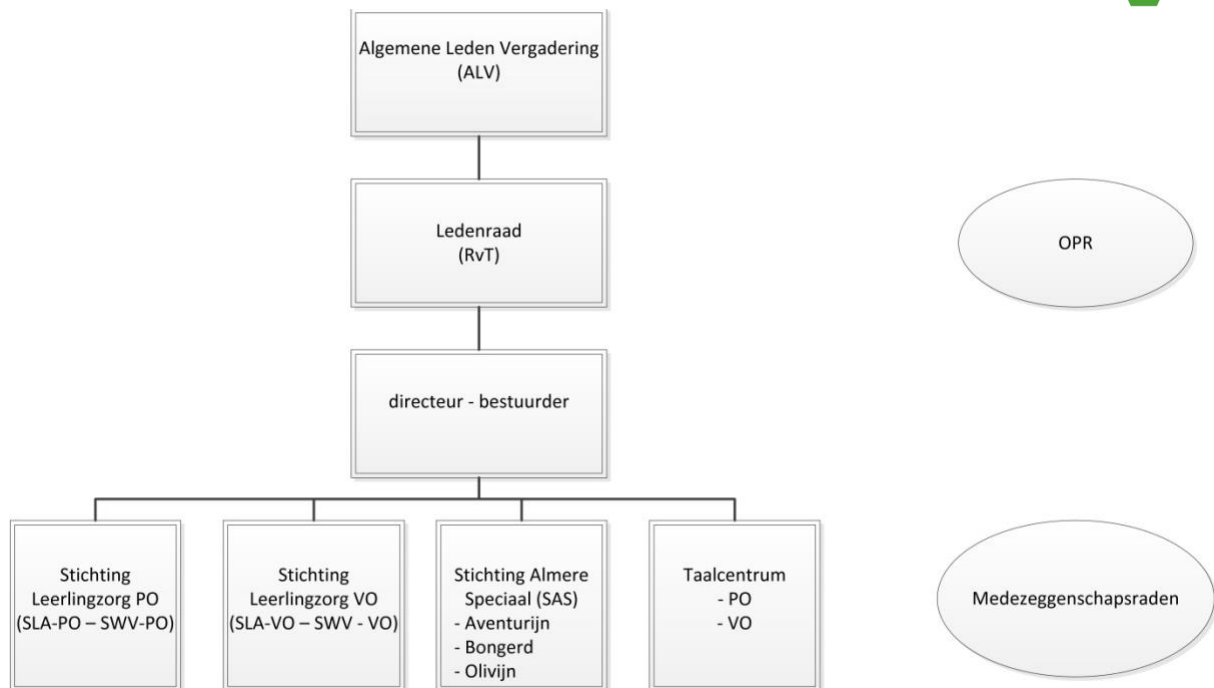
De algemene ledenvergadering (ALV) is het hoogste orgaan van de Coöperatie Passend Onderwijs Almere. Hier wordt het beleid van de twee samenwerkingsverbanden vastgesteld en beoordeeld. De directeur-bestuurder legt over het gevoerde beleid en beheer verantwoording af aan de ALV. Uit haar midden heeft de ALV een Ledenraad geformeerd. Deze fungeert als raad van toezicht en geeft mede inhoud aan de governance. Zowel de ALV als de Ledenraad heeft een onafhankelijk voorzitter. Binnen de Coöperatie zijn ook de scholen van Stichting Almere Speciaal onderbracht. In het kader van de governance zal een gesprek en mogelijk onderzoek plaatsvinden naar de rol van deze stichting in de Coöperatie.

7.2. Governance

De Ledenraad oefent namens de ALV op basis van een vastgesteld kader het toezicht uit zoals bedoeld in de governancecode voor VO en PO. In het regeerakkoord is een passage opgenomen over onafhankelijk toezicht op de samenwerkingsverbanden. Het samenwerkingsverband wacht af wat eventuele nieuwe wet- en regelgeving gaat betekenen voor het toezicht. Intussen zijn de volgende afspraken vastgelegd:

- De ALV keurt op voorstel van de directeur-bestuurder het strategisch beleid en de begroting jaarrekening goed.
- De controller is binnen het toezichtskader nader gepositioneerd.
- De onafhankelijk voorzitter van de Ledenraad bewaakt de rolopvattingen van de schoolbesturen binnen de Ledenraad en de ALV.
- De Ledenraad kent een commissie kwaliteit, een auditcommissie en een renumerationcommissie.

In de managementoverleggen waarin de schoolbesturen zijn vertegenwoordigd, zijn de leden gemandateerd om samen met de directeur-bestuurder het beleid van de samenwerkingsverbanden uit te voeren op hoofdlijnen en daarmee om het beleid verder vorm en inhoud te geven. Tevens fungeren zij als adviseur van de directeur-bestuurder bij het doen van beleidsvoorstellen.

7.3. Communicatie

Het kantoor van de Coöperatie Passend Onderwijs Almere aan de Grote Markt functioneert als ontmoetingscentrum voor betrokkenen uit kringen van gemeente, onderwijs en jeugdzorg. Het Samenwerkingsverband voert verschillende taken op meerdere terreinen uit en communiceert met diverse doelgroepen. Ten behoeve van de communicatie wordt gebruikt gemaakt van de volgende onderdelen:

- de website www.passendonderwijs-almere.nl waarin naast een algemeen deel specifiek onderscheid wordt gemaakt voor VO- en PO-scholen en ouders;
- een maandelijks nieuwsbrief;
- beleidsdocumenten, rapportages en dergelijke;
- het bestuursverslag, jaarverslag en de jaarrekening.

Goede communicatie over passend onderwijs met ouders en professionals is belangrijk en vraagt om verdere aandacht. We willen dat ouders gemakkelijk hun weg vinden op de website van Passend Onderwijs Almere. In de communicatie zijn we er attent op dat deze is afgestemd op het niveau van de ouders. De komende planperiode zal op verschillende manieren het gesprek over passend onderwijs worden bevorderd, bijvoorbeeld middels jaarlijks terugkerende evenementen, debatten en ontmoetingen op de scholen.

7.4. Kwaliteit

Visie, uitgangspunten en doelen van het Samenwerkingsverband VO staan in dit ondersteuningsplan beschreven. De scholen hebben naast de basis hun ambities beschreven in hun schoolondersteuningsprofielen. In het kader van kwaliteitsbeleid is het van belang dat de doelen en ambities systematisch en cyclisch worden geëvalueerd. Monitoren is daarbij ondersteunend om na te gaan in hoeverre de doelen worden bereikt. Tussentijdse bijstelling leidt tot verbetering en is resultaatgericht, in het belang van de ondersteuning aan leerlingen, medewerkers binnen de scholen, de ouders en alle overige betrokkenen. De opzet van de monitor²¹ is uitgewerkt als onderdeel van de tussentijdse evaluatie.

²¹ Zie website Passend Onderwijs Almere: [uitwerking aanbeveling 11](#)

Het Samenwerkingsverband VO legt jaarlijks verantwoording af aan de maatschappelijke partners over de gerealiseerde resultaten, de beoogde kwaliteit, de kwaliteitsverbetering en de daarmee samenhangende inzet van middelen en de kwaliteit van het onderwijs, waaronder het OPDC. Op basis van die verantwoording werkt het Samenwerkingsverband VO jaarlijks beargumenteerd en doelgericht aan verbeteractiviteiten. Voor de evaluatie van het gevoerde beleid verzamelt het Samenwerkingsverband jaarlijks aan de hand van vastgestelde procedures en instrumenten de relevante gegevens. Om te komen tot een systematische verzameling en analyse van informatie en het terugkoppelen van de resultaten gaan we uit van de *plan-do-check-act-cyclus* (PDCA).

De acties die in het activiteitenplan staan opgenomen dragen bij aan de gezamenlijke focus per schooljaar. De planning draagt tevens bij aan onderlinge afstemming en sturing door de schoolbesturen. De verantwoording van de middelen die beschikbaar worden gesteld door het Samenwerkingsverband VO vormen een nadrukkelijk onderdeel van het kwaliteitsbeleid. De scholen dienen in hun rapportage aan het Samenwerkingsverband VO aandacht te besteden op input (mensen en middelen die zijn ingezet) en outcome (de effecten van deze inzet).

Het beleid van het Samenwerkingsverband is erop gericht aandacht te besteden aan een doorgaande lijn van professionalisering door onder meer kennis te delen, cursussen en scholing aan te bieden, lezingen bij te wonen en samen te werken met hogescholen en universiteiten.

7.5. Ambities

Wat willen we bereiken?	○ Een monitorsysteem waarmee het Samenwerkingsverband VO zicht krijgt op de effecten op verschillende niveaus en op de effecten van de gezamenlijke aansluiting onderwijs-jeugdhulp. ○ Verdere professionalisering van de communicatie, overlegstructuur en basisdocumenten, zodat scholen en ouders adequaat worden geïnformeerd omtrent het passende aanbod. ○ Een adequaat toezichtsorgaan van het Samenwerkingsverband VO na standpuntbepaling Tweede Kamer. ○ Nader onderzoek naar de rol van Stichting Almere Speciaal binnen de coöperatie Passend Onderwijs Almere.
Wat gaan we daarvoor doen?	○ Vraaggericht scholing en cursussen gericht op passend onderwijs t.b.v. de VO-scholen. ○ Doorontwikkeling van een cyclisch monitor- en evaluatiesysteem. ○ Verdere verbetering van de gebruikte communicatiemiddelen. ○ Nagaan in hoeverre een eventuele audit van nut kan zijn om de doelmatige inzet van middelen beter in kaart te brengen. ○ In gesprek met bestuur en ledenraad de contouren van het onafhankelijk toezichtkader schetsen.
Hoe financieren we dat?	○ Budget organisatiekosten.
Hoe meten we onze resultaten?	○ Periodieke evaluaties op voortgang en resultaat ten aanzien van de doelstellingen. ○ Jaarlijkse afstemmingsgesprekken om zicht te krijgen op het maatschappelijk effect van de inspanningen van het Samenwerkingsverband VO. ○ Jaarlijkse evaluatie op de doelmatige inzet van de ontvangen middelen. ○ Verantwoording van het Samenwerkingsverband VO in de jaarverslagen.
Wat zijn de risico's	○ Onvoldoende kwalitatieve data om op basis hiervan relevante uitspraken voor het beleid te kunnen doen.

8. Financiën

8.1. Financieringssystematiek

Met de invoering van passend onderwijs is de financieringssystematiek ingrijpend veranderd. Geldstromen zijn verlegd van schoolbesturen en regionale expertisecentra naar samenwerkingsverbanden. Hiermee is tevens een einde gekomen aan de open-eind financiering waarbij voor iedere leerling met een ondersteuningsbehoefte middelen beschikbaar werden gesteld door de overheid.

De inkomsten van het Samenwerkingsverband VO worden toegekend in de vorm van een bedrag per leerling. Het ontvangt de middelen op basis van het aantal leerlingen dat op 1 oktober staat ingeschreven bij DUO. Voor het Samenwerkingsverband VO leidt dit tot een vast budget per jaar ongeacht het aantal leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Alleen fluctuaties in het totaal aantal VO-leerlingen in Almere en de jaarlijkse vaststelling van het bedrag door DUO beïnvloeden het budget. Door de nieuwe bekostigingssystematiek van DUO voor LWOO/PrO is het budget van het Samenwerkingsverband VO fors verhoogd. De verplichtingen van het Samenwerkingsverband VO zijn in dezelfde mate toegenomen, hetgeen inhoudt dat er per saldo niet meer middelen beschikbaar zijn gekomen.

Ieder samenwerkingsverband krijgt in de toekomst eenzelfde bedrag per leerling om zware extra ondersteuning te bekostigen. In de regio is dan (naar rato) evenveel geld beschikbaar om de zware ondersteuning te organiseren. Vanaf de start van passend onderwijs tot 2021 is hiertoe een vereveningsregeling ingezet.

8.2. Inkomsten

Het Samenwerkingsverband VO heeft vier hoofdbronnen van inkomsten:

1. Een bedrag per leerling (totaal aantal VO-leerlingen in Almere) voor het inzetten van lichte ondersteuning.
2. Een bedrag per leerlingen (totaal aantal VO-leerlingen in Almere) voor het inzetten van lichte ondersteuning gekoppeld aan LWOO en PrO.
3. Een bedrag per leerling (totaal aantal VO-leerlingen in Almere) voor het inzetten van zware ondersteuning.
4. Vergoedingen van de scholen voor leerlingen geplaatst op het OPDC en binnen het traject Almeerkans.

Bij de start van passend onderwijs had het Samenwerkingsverband VO een hoog percentage VSO-leerlingen. Dit heeft geleid tot een negatieve verevening op de middelen voor de zware ondersteuning. Dit houdt in dat in de jaren vanaf 2015 tot 2021 het Samenwerkingsverband VO aflopend extra wordt bekostigd op de middelen voor zware ondersteuning. Door de aflopende negatieve verevening komen er jaarlijks minder middelen voor zware ondersteuning beschikbaar.

In 2021 is de verevening volledig afgerond en beschikt het Samenwerkingsverband over het normatieve budget voor zware ondersteuning. Gezien het nog immer hoge percentage VSO-leerlingen geeft dit een grote druk op de besteding van de middelen van het Samenwerkingsverband VO.

8.3. Uitgaven

De schoolbesturen realiseren hun zorgplicht met ondersteuning van het Samenwerkingsverband VO zowel in financiële middelen als door de inzet van expertise.

Het Samenwerkingsverband VO:

- Draagt zorg voor de overdracht van de ondersteuningsbekostiging voor leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs. Dit wordt betaald uit de middelen voor de zware ondersteuning.
- Draagt zorg voor de overdracht van ondersteuningsmiddelen aan het PrO en ten behoeve van LWA (voorheen LWOO).

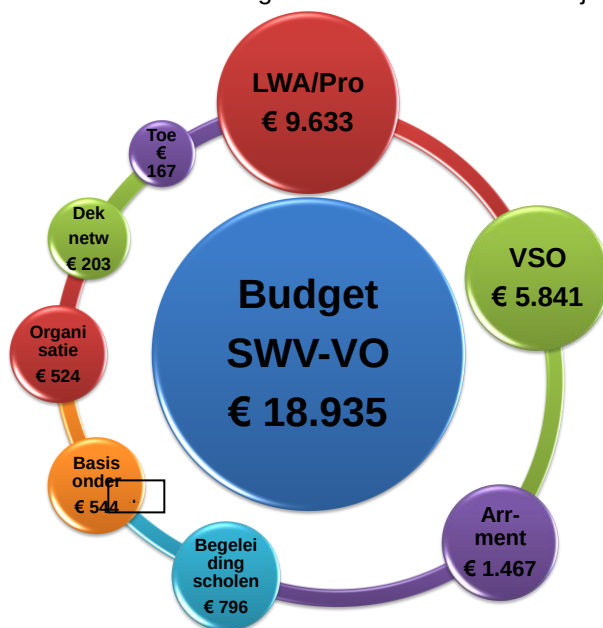
- Houdt een OPDC in stand.
- Faciliteert scholen in expertise (expertisemodel) en geld (schoolmodel) zowel voor het versterken van de ondersteuningsstructuur als voor arrangementen extra ondersteuning binnen het regulier VO.
- Zorgt voor financiële ondersteuning in de vorm van groepsgerichte arrangementen binnen het regulier onderwijs.

In de komende planperiode wordt de huidige verdeelsystematiek opnieuw bekeken en wordt actief gezocht naar mogelijkheden om de middelen nog meer dan nu daar in te zetten waar zij het meest nodig zijn en het meeste effect sorteren. Hierbij worden in ieder geval de volgende mogelijkheden onderzocht om te komen tot een gezonde en toekomstbestendige begroting:

- Het terugdringen van het aantal plaatsen in het VSO.
- De inzet van expertise vanuit het Samenwerkingsverband binnen de VO-scholen of een grotere inzet van middelen op schoolniveau.
- De inzet van de LWOO-middelen in het kader van keuze voor opting out per 1-1-2018.

8.4. Verdeling middelen Samenwerkingsverband VO

In onderstaand figuur is grafisch weergegeven hoe de verdeling van het budget van het Samenwerkingsverband VO in de begroting van 2018 is vastgelegd. Als gevolg van de afloop van de negatieve verevening zal jaarlijks een vergelijkbaar tekort ontstaan. Hierin is dan rekening gehouden met een daling van het aantal VSO plekken naar 3%. Wordt deze daling niet gehaald dan zal in 2021 het tekort oplopen naar 5%. Jaarlijks wordt de meerjarenraming van het Samenwerkingsverband VO herijkt. In onderstaande afbeelding is de meest recente meerjarenraming (2018) opgenomen.

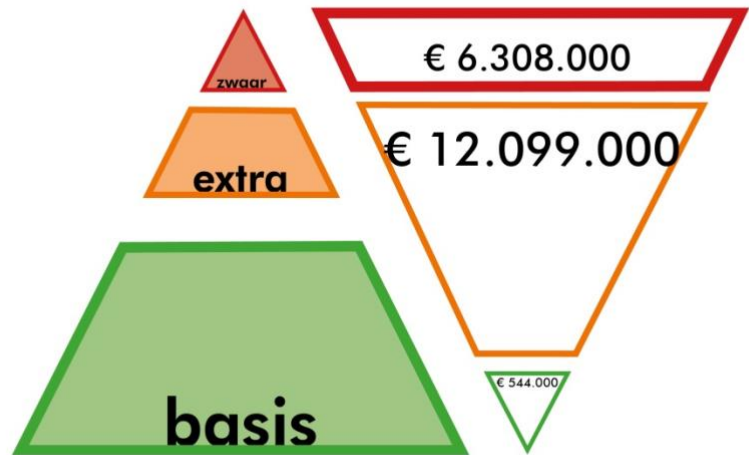

Begroting Samenwerkingsverband VO 2018 (bedragen x 1.000)

**Basisondersteuning: ondersteuningsstructuur VMBO – Subsidie plusvoorziening VMBO*

Als gevolg van de negatieve verevening binnen het Samenwerkingsverband VO komen er jaarlijks minder middelen beschikbaar. In de meerjarenbegroting is hier reeds op ingespeeld door het percentage leerlingen in het VSO in vier jaar tijd te laten dalen van 3,8% naar 3%. Desondanks ontstaat jaarlijks een tekort op de exploitatie. Voor de eerste jaren kan dit tekort gedekt worden uit de reserves maar de exploitatie biedt weinig ruimte voor extra initiatieven. Tevens is een meerjarig negatieve exploitatie niet toekomstbestendig. Mocht het percentage VSO de komende jaren op het huidige niveau blijven, dan leidt dit tot dusdanig negatieve resultaten dat er andere keuzes gemaakt moeten worden in de toekenning van arrangementsmiddelen aan de VO-scholen.

Tevens zijn in onderstaand figuur de middelen ingedeeld in de drie vormen van ondersteuning. De organisatiekosten zijn hierin niet meegenomen.

8.5. Ambities

Wat willen we bereiken?	- Efficiënte en effectieve inzet van de middelen gericht op de extra ondersteuning van Almeerse leerlingen, waarbij de keus wordt gemaakt voor school dan wel expertisemodel of een combi van beide. - Vasthouden aan de deelname aan het VSO naar 3% mede gericht op het wegwerken van de negatieve verevening. - Dekkende begroting.
Wat gaan we daarvoor doen?	- Jaarlijks de doelmatige inzet van de middelen bij de VO-scholen nagaan. - Nader onderzoek naar het schoolmodel versus het expertisemodel. - Verkrijgen van extra middelen t.b.v. onderwijsjeugdarrangementen (OJA /.JOA), onderwijs-arbeid vanuit de WMO, WLZ, Participatiewet.
Hoe financieren we dat?	Via reallocatie van middelen.
Hoe meten we onze resultaten?	Naast kwantitatieve gegevens ook komen tot kwalitatieve gegevens om de inzet van de middelen te kunnen verantwoorden.
Wat zijn de risico's?	- Tendens naar een hogere categoriebekostiging. - Tussentijdse instroom van leerlingen in het VSO.

Bijlagen

1. Meerjarencader begroting 2018-2021
2. Lijst met schoolbesturen VO en namen van betrokken VO-scholen
3. Checklist basisondersteuning VO

Bijlage 1

stichting LEERLINGZORG almere VO				
Meerjarenkader SWV-VO 2018-2021				
	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Bedragen x € 1.000				
Opbrengsten				
<i>Rijksbijdragen</i>				
Lichte ondersteuning	1.247	1.234	1.212	1.173
Lichte ondersteuning tbv LWA/Pro	9.634	9.540	9.367	9.064
Zware ondersteuning	8.054	7.833	7.553	7.273
Resultaat OPDC en Almeerkans	9	54	53	52
Subsidie plusvoorziening VMBO	161	161	161	161
Totale opbrengsten	19.105	18.822	18.346	17.723
Kosten				
LWA/Pro	9.634	9.541	9.367	9.064
VSO	5.841	5.852	5.646	5.264
Arrangementen	1.477	1.407	1.222	1.180
Inzet expertise	795	795	795	795
Ondersteuningsstructuur VMBO	705	697	697	697
Dekkend netwerk	203	352	337	278
Toeleiding	167	167	167	167
Organisatiekosten	524	487	486	484
Totale kosten	19.346	19.298	18.717	17.929
Resultaat	-241	-476	-371	-206
Specifieke dekking uit reserve Havo/VWO	158	100	100	58
Reserve SWV-VO verwachte stand ultimo	1.951	1.475	1.104	898

Bijlage 2: overzicht van deelnemende besturen en V(S)O-scholen

Nr_bg	Naam	Correspondentie	Postcode	Plaats
30882	Stg Eduvier Onderwijsgroep	Postbus 2344	8203 AH	Lelystad
40306	Stg Alg Bz VO Flevoland	Postbus 60276	1320AH	Almere
40687	Stichting Aeres Groep	Postbus 245	6710BE	Ede Gld
41676	Almeerse Scholen Groep (ASG)	Postbus 60276	1320AH	Almere
41880	Stg Almere Speciaal	Postbus 10130	1301 AC	Almere
42620	Het Baken Almere, Stichting	Postbus 10015	1301 AA	Almere

Brin	Naam	Adres	Postcode	Plaats
01FP00	Baken Stad	Rooseveltweg 5	1314SJ	Almere
01FP01	Baken Park Lyceum	Brunuellaan 4	1325PL	Almere
01FP04	Baken Trinitas	Sas van Gentlaan 6	6710BE	Almere
01FP05	Baken Poort	Nederlandhof 5	1363DC	Almere
01FP06	ISA	Heliumweg 61	1312JA	Almere
16AW00	Opb Echnaton	Zwolleweg 1	1324EL	Almere
16AW01	Opb Helen Parkhurst	Bongerdstraat 1	1326AA	Almere
17DN00	SGM De Meergronden	Markgracht 65	1353AL	Almere
17DN01	Arte College	Oostenrijkstraat 2	1363CB	Almere
17J00	Pro Bachweg	J.S. Bachweg 7	1323BA	Almere
23HU00	Nautilus College (VSO)	Lierstraat 17	1312JZ	Almere
24RW00	OVC	A. Boekenweg 3	1333VD	Almere
24RW01	Buitenhout College	Ambonstraat 2	1335JV	Almere
24RW04	MLF	Ambonstraat 3	1335JV	Almere
27VD00	VMBO Aeres	Heliumweg 1	1362JA	Almere
28BU00	PrO Marathonlaan	Tom Poesstraat 2	1336 AE	Almere
28BU02	PrO Marathonlaan	Koningsbeltstraat 4	1329AL	Almere
30EF00	Stg Almere Speciaal (VSO)	Marathonlaan 7	1318ED	Almere

Bijlage 3: Checklist basisondersteuning VO-versie

Beleid			
IJkpunt 1. Beleid voor ondersteuning.			
De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning.			
	ja	nee	bezig
1.1 De school heeft een visie op leerlingenzorg die wordt gedragen door het team.			
1.2 De procedures en afspraken over leerlingenzorg zijn duidelijk en omschreven in het schoolplan.			
1.3 Omschreven en bekend is wat de school de leerlingen biedt aan onderwijs en ontwikkelingsmogelijkheden.			
1.4 Omschreven en bekend is hoe de interne signalerings-, ondersteunings- en begeleidingsstructuur is ingericht			
1.5 Omschreven en bekend is welke rollen en verantwoordelijkheden interne ondersteuners hebben			
1.6 Omschreven en bekend is wat ouders van school mogen verwachten			
1.7 Omschreven en bekend is wat de school van ouders en leerling verwacht			
1.8 Omschreven en bekend is hoe wederzijds gecommuniceerd wordt			
1.9 Omschreven en bekend is hoe bij klachten en geschillen gehandeld moet worden			
IJkpunt 2. School-ondersteuningsprofiel.			
De school heeft haar school-ondersteuningsprofiel vastgesteld.			
	ja	nee	bezig
2.1 Het ondersteuningsprofiel is opgenomen in het schoolplan en de schoolgids			
2.2 De MR heeft kennisgenomen van het ondersteuningsprofiel en is in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van haar adviesrecht.			
2.3 Het ondersteuningsprofiel bevat een beschrijving van het aanbod van de school aan onderwijs, begeleiding, expertise en voorzieningen.			
2.4 Het ondersteuningsprofiel biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling van de leerlingondersteuning.			
2.5 Op onze school is voor alle docenten duidelijk waar de school naartoe wil met betrekking tot passend onderwijs.			
2.6 Op onze school is er veel eensgezindheid met betrekking tot de visie op passend onderwijs.			
2.7 Op onze school vindt iedereen het verwezenlijken van de visie op passend onderwijs een belangrijke zaak.			
2.8 Op onze school is er ruimte om de visie op passend onderwijs met elkaar te bespreken en indien nodig aan te passen.			

2.9 Op onze school lukt het docenten persoonlijk invulling te geven aan de schoolvisie op passend onderwijs.			
2.10 Op onze school is de visie op passend onderwijs bij iedereen bekend.			
2.11 Het management stimuleert initiatieven die ertoe leiden dat de visie op passend onderwijs in de praktijk gerealiseerd kan worden.			
IJKpunt 3. Evaluatie van ondersteuning.			
De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning.			
	ja	nee	 bezig
3.1 De school evalueert jaarlijks met kernpartners de inzet en opbrengst van de ondersteuning en begeleiding.			
3.2 De school kan aantonen welke ondersteuning en begeleiding zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte heeft geboden			
3.3 De school evalueert met ouders en leerlinge de inzet en opbrengst van ondersteuning en begeleiding adhv OPP			
3.4 De school stelt jaarlijks de effectiviteit van de ondersteuning en begeleiding vast adhv vooraf geformuleerde doelen voor ondersteuningsaanbod en de beschrijving hoe deze te bereiken.			
IJKpunt 4. Veilige omgeving.			
De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.			
	ja	nee	 bezig
4.1 De school ondersteunt leerlingen actief bij het versterken van sociale vaardigheden			
4.2 De school maakt hiervoor gebruik van effectieve (ortho) pedagogische programma's en methodieken.			
4.3 De school betreft ouders bij het bevorderen van een veilig sociaal-pedagogisch klimaat voor leerlingen en docenten.			
IJKpunt 5. Continu zicht op leerling ontwikkeling.			
De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.			
	ja	nee	 bezig
5.1 De school voldoet aan de inspectie-eisen in de standaard.			
5.2 De school bouwt voort op het leerlingvolgsysteem van de school van herkomst.			
5.3 De school houdt de ontwikkeling en vordering van iedere leerling systematisch bij			

5.4 De school maakt gebruik van digitale overdrachtssystemen			
Ijkpunt 6. Opbrengst en handelingsgericht werken.			
De school werkt opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen.			
	ja	nee	 bezig
6.1 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor de zorgleerlingen en bouwt daarop voort.			
6.2 De leerontwikkeling is inzichtelijk			
6.3 De leerontwikkeling wordt systematisch met ouders en leerling besproken			
6.4 De school heeft ondersteuning en begeleiding ingericht vlg de vijf cycli van HGW: analyseren, diagnosticeren, plannen voorbereiden, plannen uitvoeren, evalueren			
Ijkpunt 7. Effectieve methoden en aanpakken.			
De school werkt met effectieve methoden en aanpakken.			
	ja	nee	 bezig
7.1 De school gebruikt materialen en methoden die differentiatie mogelijk maken.			
7.2 De school heeft methoden en materialen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.			
7.3 De docenten stemmen het onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoefte van de leerlingen.			
Ijkpunt 8. Handelingsbekwaam schoolteam.			
De school versterkt continu de handelingsbekwaamheid en competenties van medewerkers in handelings- en opbrengstgericht werken			
	ja	nee	 bezig
8.1 De docenten beschikken over didactische, pedagogische, organisatorische en communicatieve competenties voor de begeleiding van leerlingen met hun onderwijsbehoeften.			
8.2 Genoemde professionals zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen en staan open voor ondersteuning bij hun handelen.			
8.3 Genoemde professionals zijn competent in het samenwerken met collega's en met de omgeving/ netwerken.			
8.4 Genoemde professionals krijgen de mogelijkheid in teamverband en individueel te leren en te werken.			
8.5 Genoemde professionals worden gestimuleerd voor deelname aan lerende netwerken.			

8.6 De school versterkt de competenties van docenten in handelings- en opbrengstgericht werken			
Begeleiding			
Ijkpunt 9. Ontwikkelingsperspectief. Voor leerlingen die een aangepast curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld.			
	ja	nee	 bezig
9.1 Het OPP is handelingsgericht opgesteld			
9.2 Het OPP heeft een vaste structuur volgens een vast format			
9.3 Het OPP bevat in elk geval tussen- en einddoelen			
9.4 Het OPP bevat evaluatiemomenten waarop met leerling en ouders de inzet en opbrengst van de begeleiding besproken wordt			
9.5 Het OPP maakt deel uit van het leerlingdossier			
9.6 Aan de hand van het OPP kan de school aantonen welke ondersteuning en begeleiding zij aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte heeft geboden			
9.7 Het OPP is leidraad voor het personeel en eventuele externe begeleiders			
Ijkpunt 10. Zorgvuldige overdracht van leerlingen. De school draagt leerlingen zorgvuldig over.			
	ja	nee	 bezig
10.1 Voor alle leerlingen vindt een warme overdracht plaats bij een interne overgang			
10.2 De school investeert in loopbaan oriëntatie en –begeleiding, zorgt voor een goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, onderwijs-onderwijs			
10.3 Ouders worden tijdig betrokken bij de overdracht en overgang van leerlingen			
Ijkpunt 11. Betrokken ouders en leerlingen. Ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.			
	ja	nee	 bezig
11.1 De school betreft ouders bij beslissingen die hun kind betreffen			
11.2 De school biedt ouders toegang tot informatie en begeleiding bij de toewijzing van extra onderwijsondersteuning (OPP).			
11.3 De school maakt samen met de leerling en de ouders afspraken over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is.			
11.4 De school streeft ernaar d.m.v. gesprek de leerlingen zoveel mogelijk eigenaar te laten zijn van hun eigen onderwijs ontwikkeling.			

11.5 De school ondersteunt ouders en leerlingen bij de overgang naar een andere school.			
Organisatie			
Ijkpunt 12. Effectieve ondersteuningsstructuur.			
De school heeft een effectieve interne onderwijs ondersteuningsstructuur.			
	ja	nee	 bezig
12.1 De taakomschrijving en verantwoordelijkheden van de intern ondersteuners, docenten, mentoren op het terrein van onderwijsondersteuning zijn duidelijk en transparant.			
12.2 De rollen en verantwoordelijkheden van interne ondersteuners zijn vastgelegd			
12.3 De school heeft de interne werkprocessen hierop ingericht			
12.4 De school betreft ouders bij beslissingen over de ondersteuning van hun kind (OPP)			
Ijkpunt 13. Effectief Multidisciplinair overleg.			
De school heeft een effectief multidisciplinair overleg gericht op de leerlingenzorg.			
	ja	nee	 bezig
13.1 Taken, werkwijze en verantwoordelijkheden van het multidisciplinair overleg zijn vastgelegd.			
13.2 De school hanteert de Almeerse afspraken mbt, thuiszitters, doorgaande schoolloopbaan.			
13.3 De school zorgt met kernpartners, ouders en leerlingen voor een warme overdracht van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.			